

Eläke-Fennia 2007

Toimintakertomus ja tilinpäätös 2007

Sisältö

- 3 **Toimintakertomus**
- 11 **Tuloslaskelma**
- 12 **Tase**
- 14 **Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet**
- 17 **Tuloslaskelman liitetiedot**
- 20 **Taseen liitetiedot**
- 28 **Sisäinen valvonta ja riskienhallinta**
- 33 **Tunnusluvut**
- 36 **Tunnuslukujen lukijan opas**
- 37 **Hallituksen ehdotus voiton käytöstä**
- 38 **Tilintarkastuskertomus**
- 39 **Hallinnointi- ja ohjausjärjestelmä**
- 43 **Hallitus, johto ja hallintoneuvosto**
- 46 **Neuvottelukunnat**

Sijoitusympäristön muutokset

Maailmantalouden kasvu jatkui vuoden 2007 ensimmäisellä puoliskolla edelleen voimakkaana erityisesti kehittyvien markkinoiden ja Euroopan kasvun tukemana. Vuoden toisella puoliskolla talouksien näkymät alkoivat heikentyä nopeasti USA:n asuntomarkkinoiden ja erityisesti niiden heikoimpien osien ongelmien vuoksi. Ongelmana eivät olleet ainoastaan liian helposti myönnetty asuntolainat, vaan myös niiden päälle rakennetut vivutetut sijoitusinstrumentit, joihin liittyvät riskit olivat olleet pahasti aliarvioituja. USA:n talouskasvu oli vuonna 2007 kahden prosentin tuntumassa euroalueen päästyä arviolta 2,5 prosenttiin. Vuoden lopulla USA:n talouden arvellaan olleen kuitenkin jo lähellä taantumaa. Globaali talouskasvu heikkeni vain hieman vuoden 2006 viidestä prosentista arviolta 4,9 prosenttiin vuonna 2007.

Inflaatiovauhti on kohonnut vuoden 2007 puolivälistä alkaen globaalisti. Pääasiallisena syynä on energian sekä elintarvikkeiden hintojen nousu. Myös pohjainflaatiovauhti on ollut nousussa, mikä huolestuttaa keskuspankkeja.

Yritysten tuloskehitys oli koko vuoden tasolla erittäin hyvä, mutta heikentymisen merkkejä alkoi näkyä vuoden lopulla etenkin syklisillä aloilla. Yritysten tulos- ja tasekunto on yleisesti ottaen kuitenkin vielä toistaiseksi varsin hyvä, mikä antaa tukea riskillisille sijoituksille epävarmassa taloustilanteessa.

USA:n keskuspankki ryhtyi talouskuvan ja rahoitusmarkkinoiden toimivuuden heikennyttyä alentamaan ohjaukorkoiaan syyskuussa ja on pudottanut sitä tammi-kuun loppuun tultaessa jo 2,25 prosenttiyksikköä. Euroopan keskuspankki on pitänyt korot ennallaan. Useissa kehittyvissä maissa keskuspankit ovat taas kiristäneet rahapolitiikkaansa inflaatio-ongelmien vuoksi.

Pääomamarkkinoilla osakkeet antoivat volatiilin ja aiempia vuosia alhaisemman, mutta kuitenkin positiivisen tuoton vuonna 2007. Euroopassa pitkät korot nousivat alkuvuonna voimakkaasti, mutta loppuvuoden lasku jätti korkotuotot kuponkikoroista johtuen maltillisen positiiviseksi. Yritysriskillisille korkosijoituksille loppuvuosi 2007 oli erityisen vaikea. Euroopan hyvän luottokelpoisuuden omaavien sijoitusten tuotot päätyivät hieman plussalle, mutta korkeamman riskin sijoitukset kärsivät vuositason tappioita. Hedge-rahastosijoituksissa hyvin hajautetun portfolion tuotto oli lähellä osakemarkkinoiden tuottoa.

Kiinteistösijoitukset tuottivat yleisesti hyvin kaupankäynnin ollessa vilkasta ja tuottovaateiden pysyessä korkojen noususta huolimatta edelleen suhteellisen alhaisella tasolla. Kiinteistörahastojen voimakas kasvutrendi jatkui ja hyvien ostokohteiden kysyntä ylittää yhä tarjonnan. Loppuvuodesta rahoitusmarkkinoiden epävakaa tilanne

vaikutti myös kiinteistösijoitusten arvostuksiin siten, että riskipitoisempien kohteiden tuottovaateet nousivat ja kaupankäyntivolyymi laski selvästi.

Yrityslainojen kysyntä liittyy enenevässä määrin yritys-kauppoihin ja -järjestelyihin, joiden määrät ovat markkinoilla olleet edelleen kasvussa.

Toimintaympäristön muutoksia

Vuoden 2007 alussa toteutui yksityisten alojen työntekijöiden eläkelakien yhdistäminen yhden lain alaiseksi työntekijän eläkelajiksi (TyEL). Vuoden alussa voimaan tuli myös uudistettu yrittäjän eläkelaki (YEL). Uudistusten myötä yksityisen alan eläkemarkkina kasvoi ja kilpailu lisääntyi merkittävästi. Eläke-Fennian kannalta uudistus oli tervetullut, sillä se mahdollisti asiakasyritysten ja -yrittäjien lakisääteisen eläketurvan kokonaisratkaisujen tarjoamisen toimialasta ja työnantajatyypistä riippumatta. Lainmuutokseen liittyivät Eläke-Fennian historian mittavimmat tietojärjestelmä uudistukset sekä niihin liittyneet moninaiset prosessimuutokset, jotka heijastuivat myös henkilöstöön uusina osaamisvaatimuksina. Toimintaympäristön muutos edellytti luonnollisesti varautumista ja aktiivisuutta myös myynnin ja markkinoinnin toimenpiteissä yhdessä kumppanien kanssa.

Työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain 1.1.2007 voimaantulleiden muutosten perusteella vuoden 2007 aikana muutettiin Eläke-Fennian yhtiöjärjestys vastamaan lainmuutosta mm. hallintoelinten valintamenettelyn ja hallintoneuvoston tehtävien osalta. Lisäksi perustettiin hallintoneuvoston vaalivaliokunta valmistelemaan hallituksen ja hallintoneuvoston jäsenvalintoja ja palkkioita. Vaalivaliokunnan perustamisen yhteydessä hallintoneuvosto päätti lakkauttaa työvaliokuntansa.

Vuoden 2007 alusta tuli voimaan myös sijoitusuudistus, jolla tavoitellaan vakuutusmaksun korotuspaineen helpottamista. Työeläkejärjestelmän tuottovaatimus muutettiin uudistuksessa riippumaan osittain keskimääräisestä saadusta osaketuotosta ja yhtiö sai uuden vastuuvelan osan, joka puskuroi toteutuneita osaketuottoja. Osakesijoitusten korkeamman tuotto-odotuksen tulisi johtaa korkeampiin kokonaistuottoihin.

Samassa yhteydessä uudistettu kate- ja vakavaraisuussäännöstö mahdollistaa aiemmin oikeudellisen muotonsa perusteella korkeimpaan riskiluokkaan joutuneiden sijoitusten luokittelun nyt niiden todellisen riskin mukaan. Lainmuutos on mahdollistanut mm. vaihtoehtoisin sijoituksiin luettavien osakeriskiä pienempiriskisten hedge-rahastojen lisäämisen. Kate- ja vakavaraisuussäännöstö edellyttää, että hallitus määrittelee perusteet, joiden mukaisesti omaisuus luokitellaan todellisen riskiin mukaan säännösten

edellyttämiin omaisuusryhmiin vakavaraisuusvaateen ja katteen laskemiseksi. Lainmuutoksen myötä myös kaikki omaisuus kelpaa vastuuvelan katteeksi tietyin rajoittein.

Tavoitteiden saavuttaminen

Eläke-Fennia saavutti ennätysellisen hyvän tuloksen vuoden 2007 siirtokierroksilla TyEL-markkinan avautuessa. Uusi markkinatilanne näkyi selvästi siirtoliikkeen määrässä, joka oli TyEL-maksutulolla ja -vakuutusten määrällä mitattuna 2000-luvun suurin. Eläke-Fennian saama osuus siirtävistä vakuutuksista oli liki kaksinkertainen markkinaosuuteen nähden. Siirtokierrosten nettotuloksissakin Eläke-Fennia menestyi kilpailijavertailussa erinomaisesti. Vuotuisena TyEL-maksutulona nettovoitto oli yli 25 miljoonaa euroa. Eläke-Fennian TyEL- ja YEL-asiakkaiden määrä kasvoi siirtokierrosten nettotuloksena yhteensä yli 1 300 asiakkaalla.

Uusmyynnin kautta saatiin TyEL-vakuutuksia noin 3 700 kappaletta ja YEL-vakuutuksia reilu 4 300. Työsuhteita näissä TyEL-vakuutuksissa oli noin 8 800. Fennia-ryhmän ja Lähivakuutus-yhdistysten vahvan paikallisen läsnäolon ansiosta markkinaosuus uusmyynnissä on säilynyt huomattavasti suhteellista markkina-asemaa korkeampana huolimatta viime vuosina muotoutuneiden finanssitavaratalojen vahvoista jakeluteistä.

Sijoitustoiminnan keskeisenä tavoitteena on toimintapääoman tehokas käyttö parhaan sijoitustuoton saamiseksi kaikissa markkinatilanteissa. Tässä tavoitteessaan Eläke-Fennia onnistui tyydyttävästi vuonna 2007. Sijoituksille saatu **tuotto** käyvin arvoin ennen liikekuluja oli tilivuonna 4,1 prosenttia. **Toimintapääoman** määrä oli tilinpäätöshetkellä 1,7-kertainen vakavaraisuusrajaan verrattuna. Toimintapääoman määrä pieneni 4 prosenttia eli 1 202 miljoonasta eurosta 1 156 miljoonaan euroon ja oli 22,7 prosenttia vastuuvelasta.

Toiminnan kehittäminen

Koko työeläkejärjestelmän yhteinen suurhanke yhteisen ansaintajärjestelmän rakentamiseksi Arek Oy:n toimesta saavutti kesällä keskeiset tavoitteensa TyEL-yhtiöiden siirtäessä omien työsuuhdejärjestelmiensä tiedot uuteen ansaintajärjestelmään ja järjestelmän laajan tuotantokäytön alkaessa. Tätä koko eläkejärjestelmän historian suurinta tietojärjestelmäkäyttöönottoa voidaan pitää erittäin onnistuneena.

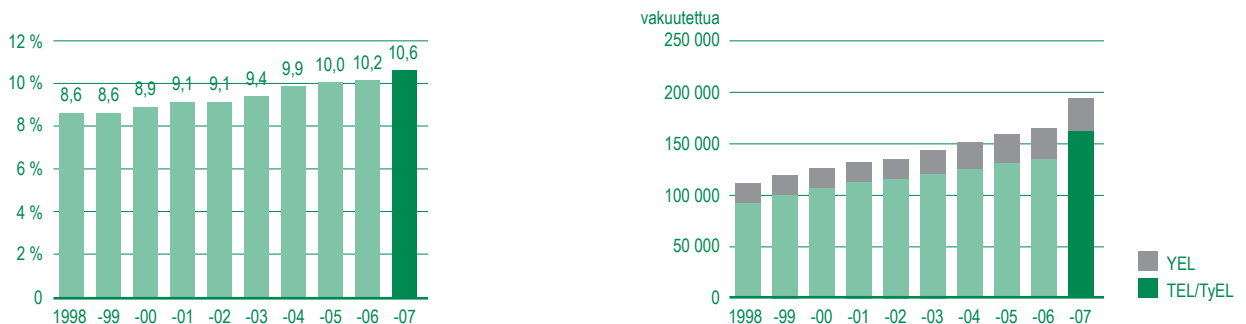
Työnantajan Online -palvelua käyttävien asiakkaiden määrä on jo yli 7 000 asiakasta ja TyEL-aikaan uudistetut verkkopalvelut otettiin hyvin vastaan. Tammikuussa 2007 Eläke-Fennia Online -palvelun käyttöaste nousi edellisiin vuosiin nähden yli kaksinkertaiseksi. Sähköisen asioinnin osuus kohosi vuositasolla jo yli 60 prosenttiin TyEL- ja työsuuhde- sekä kuukausi-ilmoitusten kokonaisvolyyminä.

Eläke-Fennian pitkän aikavälin panostus asiakas-suhteiden hoidon parantamiseen ja palveluprosessien tehostamiseen jatkui. Erityisesti uusien asiakkaiden palvelumalleja kehitettiin edelleen. Asiakaskannan nopea kasvu asetti haasteita hyvän asiakastytyvyyden varmistamiselle; toisaalta tutkimusten mukaan asiakkaiden sitoutuminen oli parissa vuodessa selvästi lisääntynyt.

Markkinoinnin toimenpiteissä korostui tiivis yhteistyö Fennia-ryhmän puitteissa ja toisaalta Lähivakuutus-ryhmän kanssa. Syksyllä 2007 solmitut strategiset yhteistyösopimukset Säästöpankki-ryhmän ja Handelsbankenin kanssa käynnistivät uusien tukiprosessien ja niihin liittyvien työkalujen luomiseen tähtäävät projektit, joiden tulokset valmistuvat keväällä 2008.

Asiakasjärjestelmän käyttöönotto jatkui alkuvuonna 2007 yrittäjäasiakkaiden ja tilapäistyönantajien palvelussa, ja loppuvuonna painottui toimintamallien kehittäminen myynnin, asiakassuhteiden hoidon ja markkinoinnin

Eläke-Fennian markkinaosuus maksutulolla mitattuna ja vakuutetut 31.12.

alueella. Seuraavassa vaiheessa uusia tieto- ja työkalupalveluita viedään ympäri Suomea toimivien asiakasyhteisöjen käyttöön osana kumppanituksen yleistä vahvistamista. Tavoitteena on aiempaa sujuvampi asiointikokemus Eläke-Fenniaan ja sitä kautta lisääntyvä asiakastyytyvyisyys.

Vuonna 2008 käyttöönotettava työeläkeote yhtenäistää suomalaisessa työeläkejärjestelmässä vakuutettujen työntekijöiden ja yrittäjien palvelu- ja tietotasoa. Tavoitteena on lisätä vakuutettujen tietoisuutta eläkkeensä perusteista ja kertymästä. Samalla vakuutetun velvollisuus tarkistaa omaa työ- ja yrittäjähistoriaansa koskevien rekisteritietojen oikeellisuus asteittain lisääntyy. Otteiden tuottaminen, jakelu ja niihin liittyvän viestintä- ja palvelutoiminnan suunnittelu ja kehittäminen on ollut vuoden 2007 aikana eräs yhtiön keskeisistä sisäisistä projekteista, jossa yhteistyötä on tehty myös muiden työeläkejärjestelmän toimijoiden kanssa.

Nykyisin käytössä olevan korvausjärjestelmän uusimiseen tähtäävä hanke on edennyt sekä yhtiön sisäisenä projektina toiminnan tavoitetilaa määrittäen että yhdessä Varman ja Kuntien eläkevakuutuksen kanssa. Tietoenator Esyssä on yhdessä määritelty järjestelmän laskentaan liittyvää osiota, mihin työhön Eläke-Fenniakin on sitoutunut ja panostanut omia resurssejaan. Laskentaosuuden toteutuksesta ja hankkeen muista osista tehdään päätökset vuoden 2008 aikana. Uusi järjestelmä tulee käyttöön ensi vuosikymmenen alkupuolella.

Osaamisen johtamisen prosessin käytäntöön vientiä jatkettiin vuonna 2007 yritysasiakas- ja kumppaniyhteydet-toiminnossa sekä aloitettiin viestinnässä. Yritysasiakas- ja kumppaniyhteyksissä otettiin käyttöön roolipohjaiset osaamiskartat, joiden pohjalta laadittiin sekä toimintokohtaiset että henkilöstökohtaiset kehittämissuunnitelmat.

Esimiesklubi toimii keskustelufoorumina esimiehille, johdolle ja HR:lle, ja sen tavoitteena on Eläke-Fennian esimieskulttuurin vahvistaminen, esimiesten keskinäisen vuorovaikutuksen lisääminen, yhteisten toimintatapojen käytäntöön vienti sekä esimiesten henkilökohtaisen kehittymisen tukeminen ja tiedottaminen. Klubikokoontumisiin sisältyivät myös erilliset tietoiskut ajankohtaisista asioista.

Tavoitepalkkiojärjestelmällä pyritään varmistamaan, että palkitseminen ohjaa yhtiön strategian mukaiseen toimintaan. Tavoitepalkkiojärjestelmää kehitettiin erityisesti palkkion perusteena olevien mittareiden osalta ja mittarit perustuvatkin pääprosessien onnistumisesta kuvaaviin mittareihin. Vuoden aikana on seurattu mittareiden tuloksia ja saatujen kokemusten perusteella mittaristoa kehitetään edelleen.

Vakuutuskanta ja vakuutusmaksutulo

Vakuutuskannan kehitys on ylittänyt tavoitteet. Vuoden 2007 lopussa Eläke-Fenniassa oli vakuutettuna 194 550 henkilöä. TyEL-perusvakuutusten määrä oli lisääntynyt noin 1 300 vakuutuksella 20 200 kappaaleeseen, ja niissä oli vakuutettuna 162 940 henkilöä. Työsuhteita oli vuoden 2007 lopussa vakuutettuna lähes 27 000 enemmän kuin edellisvuonna. YEL-vakuutettujen määrä kasvoi vuoden aikana noin 1 700 yrittäjällä ja vuoden lopussa YEL-vakuutuksia oli voimassa 31 610 kappaletta.

Vakuutusmaksutulo vuonna 2007 oli 968,1 miljoonaa euroa. Tästä TyEL-vakuutusten osuus ennen luottotappioiden vähentämistä oli 860,6 miljoonaa euroa ja YEL-vakuutusten 111,6 miljoonaa euroa. Luottotappiot vakuutusmaksusaamisista olivat 4,1 miljoonaa euroa. Keskimääräinen peritty TyEL-vakuutusmaksuprosentti oli 21,0 prosenttia palkoista. Tästä työntekijöiden osuus oli keskimäärin 4,5 prosenttia. YEL-maksuprosentti oli keskimäärin 21,0 prosenttia työtuloista.

Eläkkeet ja työhyvinvointi

Vuoden 2007 aikana otettiin myös eläkealueella merkittäviä askeleita prosessien sähköistämiseksi. Huhtikuun alusta alkaen otettiin vanhuuseläkeprosessissa ja maksatuksen asiakaskirjeenvaihdossa käyttöön sähköinen työjonojen ja dokumenttien hallintajärjestelmä. Kaikkien eläkeläijien osalta tähän sähköistettyyn prosessiin siirryttiin marraskuun alkupuolella. Uuden järjestelmän myötä prosessien kulkua virtaviivaistettiin. Järjestelmä tuo lisää tehokkuutta mm. monivaiheisten ja pitkien prosessien kokonaishallintaan ja seurantaan sekä helpottaa merkittävästi dokumenttien käsittelyä. Kun siirtymävaihe manuaalisesta prosessista sähköiseen prosessiin on kokonaan ohitettu, uskomme toimintamme edelleen tehostuvan.

Vuoden 2007 aikana käsiteltiin kaikkiaan 13 200 eläkeasiaa. Uusia hakemuksia saapui 7 000. Kokonaismäärät ovat lievästi kasvusuuntaisia edelliseen toimintavuoteen nähden. Yksi syy tähän on se, että suuret ikäluokat alkavat siirtyä eläkkeelle. Tämä näkyy erityisesti vanhuuseläkkeen hakemusmäärissä. Sen sijaan työssä käyvän väestön ikääntyminen ei ainakaan toistaiseksi näy työkyvyttömyyseläkehakemusten hakemusmäärissä. Kuntoutushakemusten määrässä on noin 10 prosentin kasvu edelliseen vuoteen verrattuna.

Eläkkeensaajia oli vuoden 2007 lopussa 77 600. Vuoden 2007 aikana eläkkeitä maksettiin kaikkiaan 675 miljoonaa euroa 44 eri maahan.

Työssä jatkamisen merkitys eläketurvaan on ollut edelleen keskeinen aihe eläkeneuvonnan neuvontatyössä ja asiakastiedottamisessa. Eläkearvioita annettiin asiakkaiden pyynnöstä noin 9 000 kappaletta, joista lähes 75 prosenttia oli vanhuuseläkkeen arviolaskelmia. Tämän lisäksi annettiin arviolaskelmia mm. yrittäjille, joustavaa eläkeikää lähestyville sekä lisätuvakuutetuille.

Käsittelyajoilla mitattuna toiminta on sujunut hyvin sekä eläkekäsittelyn että arviolaskelmien osalta. Arviolaskelmapyyntöistä 75 prosenttiin on vastattu kolmen päivän sisällä.

Efekti-työhyvinvointipalvelujen tavoitteena on helpottaa työhyvinvointitoiminnan käynnistämistä sekä tehostaa käytännön toimia asiakasyrityksessä. Palvelut tarjoavat työvälineitä yrityksen omatoimiseen työhyvinvoinnin kehittämiseen. Lisäksi käytössä on Eläke-Fennian asiantuntijoiden tuki esimerkiksi kehittämisen käynnistämiseen tai osaamisen syventämiseen liittyvissä asioissa. Asiakkaille myös järjestetään yrityskohtaisia tai pk-yritysten yhteisiä koulutustilaisuuksia. Erityisen aktiivisesti palveluja tarjotaan yrityksille, joilla omat työkyvyttömyyseläkkeet vaikuttavat työeläkemaksuun maksuluokkamallin mukaisesti. Työhyvinvointityön ja kuntoutusyhteistyön tarve ja hyöty ovat suurimmat asiakasyrityksissä, joilla riskisuhde on normaalia korkeampi.

Vuonna 2007 Efekti-palveluiden kehitystyön lähtökohtana olivat erikokoisten asiakkaiden erilaiset tarpeet. Tavoitteena on palvelukokonaisuus, josta suuret, keskisuuret ja pienet yritykset sekä yrittäjät saavat vaivattomasti itselleen parhaiten soveltuvan työhyvinvointipalvelun. Vuoden aikana myös ilmestyi yhdessä Työterveyslaitoksen kanssa kehitetty Yrittäjä-Step, joka auttaa yrittäjää löytämään oman työhyvinvointinsa tukemiseksi tarpeelliset etenemisaskeleet. Yrittäjä-Stepiä tullaan käyttämään keskustelun pohjana yrittäjäjärjestöjen kanssa pidettävissä työhyvinvointitilaisuuksissa.

Vastuuvelka ja sen kate

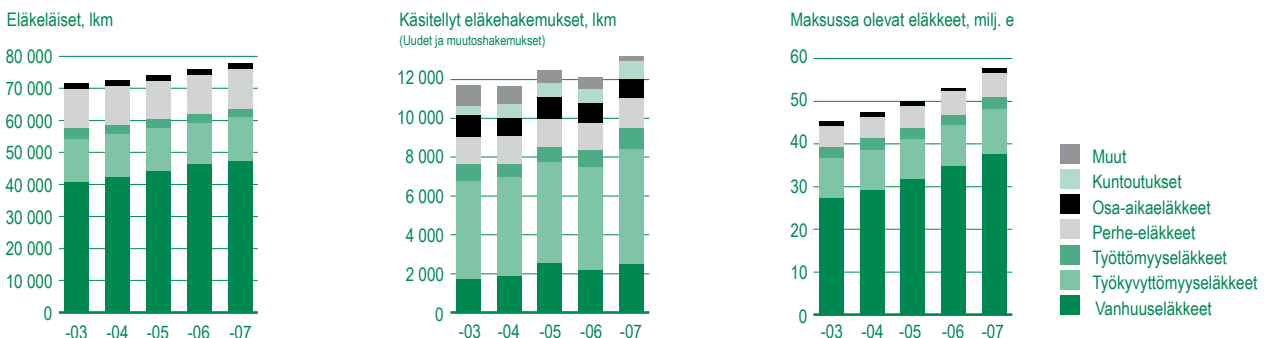
Eläke-Fennian vastuuvelka oli vuoden 2007 lopussa 5 652,5 miljoonaa euroa. Vastuuvelkaan sisältyi työntekijöiden maksuosuudesta kertynyttä vastuuta 492,0 miljoonaa euroa.

Vastuuvelka, milj. e	31.12.2007	31.12.2006
Vakuutusmaksuvastuu		
Vastaiset eläkkeet	3 008,5	2 858,0
Ositettu lisävakuutusvastuu	15,3	7,4
Osittamaton lisävakuutusvastuu	539,9	583,0
Osaketuottosidonnainen	1,1	-
	3 564,8	3 448,5
Korvausvastuu		
Alkaneet eläkkeet	1 827,6	1 564,5
Tasoiusvastuu	260,1	256,6
	2 087,7	1 821,2
Yhteensä	5 652,5	5 269,7

Korvausvastuuseen kuuluu myös tasoiusvastuu, jonka määrä vuoden 2007 lopussa on 260,1 miljoonaa euroa, josta perusedun osuus on 253,7 miljoonaa euroa. Tasoiusvastuun määrä on turvaava. Vuonna 2007 jatkettiin työkyvyttömyysmaksun tilapäistä alentamista ja tämä yhdessä varaukertoimien päivittämisen kanssa alensi tasoiusvastuun työkyvyttömyysosan määrää edellisvuodesta. Vanhuus-, työttömyys- ja maksutappioliike olivat positiivisia.

Vuonna 2007 Eläke-Fennian tulokseen vaikuttaa ensi kerran sijoitusuudistuksen mukanaan tuoma tuottovaatimuksen laskeminen osin eläkejärjestelmän keskimääräisen osaketuoton perusteella. Vastuuvelkaan siirrettävä eläkejärjestelmän keskimääräinen osaketuotto per 31.12.2007 oli noin 1,77 prosenttia ja osaketuottosidonnaisen lisävakuutusvastuuseen siirretään tämän perusteella noin 1,1 miljoonaa euroa.

Eläkeläisten ja käsiteltyjen eläkehakemusten lukumäärä sekä maksussa olevat eläkkeet 31.12.

Vastuuvelan kate täyttää kateasetuksen ja Vakuutusvalvontaviraston määräykset. Luetteloitua katetta oli 6 300 miljoonaa euroa eli 11,6 prosenttia yli katettavan vastuuvelan. Eläke-Fennian avoin valuuttapositio eli valuuttakurssin muutoksilta suojaamaton omaisuus oli 427 miljoonaa euroa.

Sijoitustoiminta

Sijoitustoiminnassa on tavoitteena saavuttaa pitkällä aikavälillä mahdollisimman korkea reaalityttö pitäen toimintapääoma tehokkaassa käytössä ja riskit hallituksen vahvistamalla tasolla. Näin mahdollistetaan vastuuvelan edellyttämä tuottovaade, riittävä toimintapääoman taso sekä asiakkaille maksettavat maksunalennukset.

Yhtiön sijoitustoiminta onnistui vuonna 2007 tyydyttävästi. Koko sijoitustoiminnan **tuotto sitoutuneelle pääomalle** oli 4,1 prosenttia ennen liikekuluja ja sijoitustoiminnan kohdistumattomia tuottoja ja kuluja. Perustekorko oli 30.6.2007 asti 5,5 prosenttia ja loppuvuonna 6,0 prosenttia.

Sijoitustoiminnan **nettotuotto tuloslaskelmassa** oli 234,6 miljoonaa euroa. Osake-, korko- ja kiinteistösijoitusten myynneissä syntyi voittoa yhteensä 256,7 miljoonaa euroa. Arvonlennuksia tehtiin osakkeisiin 158,4 miljoonaa euroa, joukkolainoihin 15,4 miljoonaa euroa ja kiinteistöihin 1,5 miljoonaa euroa. Osakkeiden, joukkolainojen ja kiinteistöjen arvonlennuksia palautettiin 20,8 miljoonaa euroa. Arvostuserot pienenevät tilivuoden aikana 1,6 miljoonaa euroa. Sijoitustoiminnan **nettotuotto käyvin arvo** oli 233,0 miljoonaa euroa.

Alla olevassa taulukossa osakkeisiin on luettu myös hedge-rahastot ja pääomarahastot. Johdannaiset sisältyvät kuhunkin omaisuusluokkaan.

Sijoitusomaisuus käyvin arvo	31.12.2007		31.12.2006	
	milj. e	%	milj. e	%
Osakkeet ja osuudet	2 848,1	47,0	2 453,5	43,6
Lainat	235,7	3,9	241,1	4,3
Rahoitusmarkkinavälineet	2 282,0	37,6	2 296,8	40,8
Joukkolainat	1 496,9	24,7	1 671,5	29,7
Korkorahastot	350,1	5,8	441,0	7,8
Muut	435,0	7,2	184,4	3,3
Kiinteistöt	698,2	11,5	638,5	11,4
Yhteensä	6 064,1*	100,0	5 629,9	100,0

* Sisältää taseen ulkopuolisia johdannaisia 31,3 miljoonaa euroa.

Osakemarkkinoilla vuosi oli haastava. Parhaat tuotot saatiin Suomesta ja kehittyviltä markkinoilta. Noteerattujen osakkeiden tuotto vuonna 2007 oli 3,7 prosenttia ja noteeraamattomien 24,4 prosenttia. Vuoden aikana käytettiin johdannaisia osakeriskin hallinnointiin, mikä alensi

osaketuottoa. Pääomarahastot tuottivat 42,4 prosenttia. Korkotuotto-oletuksen ollessa alhainen varoja hajautettiin vuonna 2007 hedge fundeihin. Hedge fundien tuotto-olettama oli korkosijoituksia korkeampi, mutta matalampi ja tasaisempi kuin osakesijoitusten. Hedge fundien osuus oli sijoitusjakaumasta vuoden lopussa 13 prosenttia. Hedge fund -tuotto oli valuuttasuojattuna 3,8 prosenttia.

Vuoden 2007 ensimmäisellä vuosipuoliskolla **korkojen** nousutrendi oli hyvin vahva. Trendi taittui heinäkuun alussa ja korot laskivat koko loppuvuoden joulukuuta lukuun ottamatta. Pitkät korot nousivat hieman lyhyitä korkoja enemmän, mutta nousu oli melko tasaista. Toisella vuosipuoliskolla valtionlainojen lyhyet korot laskivat kuitenkin enemmän kuin pitkät korot. Tästä johtuen korkokäyrä jyrkkeni kahden ja kymmenen vuoden välillä 0,3 prosenttiyksikköä. Kahden vuoden valtionlainakorko nousi kaiken kaikkiaan 0,07 prosenttiyksikköä 3,96 prosenttiin ja 10 vuoden korko 0,35 prosenttiyksikköä 4,35 prosenttiin vuonna 2007.

Keväällä Eläke-Fennian korkosalkun duraatio oli markkinaduraatiota selvästi lyhyempi mutta kesän jälkeen duraatiota kasvatettiin. Pisimpien joukkolainojen tuotto jäi negatiiviseksi, kun taas lyhyempien lainojen tuotto oli positiivinen. Sijoitukset kehittyvien maiden joukkolainoihin tuottivat hyvin.

Luottoriskimarginaalit nousivat merkittävästi vuonna 2007. Esimerkiksi hyvän luottokelpoisuuden yritysainojen marginaalit yli kaksinkertaistuivat vuoden aikana. Marginaalien kasvusta johtuen luottoriskillisten joukkolainojen tuotto jäi heikoksi.

Joukkolainasijoitusten tuotto oli johdannaiset ja korkorahastot mukaan lukien sitoutuneelle pääomalle 0,5 prosenttia. Rahamarkkinasalkun tuotto oli 4,2 prosenttia. Joukkolainasalkun modifioitu duraatio 31.12.2007 oli 5,9 vuotta, ja keskimääräinen luottoluokitus oli A.

Euroopan **kiinteistösijoitusmarkkinat** olivat edelleen vilkkaat, mutta loppuvuodesta kysyntä suuntautui enenevässä määrin matalariskisempiin ns. prime-kohteisiin. Lainanantajien riskimarginaalien huomattavan nousun seurauksena pääasiassa velalla sijoittavat ostajat lähes poistuivat markkinoilta. Tuottovaateet prime-kohteissa laskivat edelleen, mutta riskillisemmissä kohteissa ne olivat jo nousussa. Suomessa vuosi oli kiinteistökauppojen määrän osalta samaa luokkaa kuin edellinen, mutta ensimmäistä kertaa kansainväliset sijoittajat tekivät euro-määräisesti pääosan kaupoista.

Vuokrausmarkkinoilla asuntojen ja liiketilöiden vajaa-käyttöasteet pysyivät alhaisina, mutta toimistotiloissa ne pysyivät korkealla. Toimistovuokraukselle oli edelleen luonteenomaista käyttäjien siirtyminen uudempiin ja tehokkaampiin tiloihin. Pääkaupunkiseudulla on rakenteilla

ja käynnistymässä suuri määrä uusia toimistohankkeita, jotka valmistuessaan pitänevät tyhjen tilojen määrän korkeana. Vuokratasot pysyivät suhteellisen vakaina, vaikka asuntojen vuokrat ovat pitkän tasaisen jakson jälkeen lähteneet selvään nousuun.

Eläke-Fennian kiinteistösijoitukset kasvoivat vuoden aikana noin 59,7 miljoonalla eurolla. Myynnit olivat 61,3 miljoonaa euroa. Kaupoista suurin oli seitsemän toimituskohteen myynti Teeslandin hallinnoimalle rahastolle. Käynnissä olevia rakennushankkeita ovat osuus Espoon Sellon 3. vaiheesta, Helsingin Televisiokatu 4:n toimistorakennus sekä kaksi vanhusten palveluasuntokohdetta Turussa ja Ulvilassa. Välillisiä kiinteistösijoituksia euroopalaisiin rahastoihin sekä listattuihin ja noteeraamattomiin yhtiöihin lisättiin niin, että niitä oli vuoden lopussa 84,3 miljoonaa euroa. Kiinteistösijoitusten tuotto sitoutuneelle pääomalle laskettuna oli 11,1 prosenttia, kun se edellisenä vuonna oli 15,0 prosenttia. Kiinteistösijoituksia oli vuoden lopussa 698,2 miljoonaa euroa.

Yritysrahoituksen lainojen kysyntä oli vilkasta. Suorien omanpääomanehtoisten sijoitusten kysyntä on aktivoitunut kasvuyrityksissä sekä yrityskauppajärjestelyissä osana kokonaisrahoituspaketteja. Hallitus vahvisti kesällä 2007 strategian omanpääomanehtoisten sijoitusten tekemiseksi. Strategian mukaisesti myönnettiin pienehköjä omanpääomanehtoisia lainoja sekä tehtiin omanpääomanehtoisia sijoituksia kotimaisiin pääomasijoitusrahastoihin ja noteeraamattomaan yritykseen. Sijoitus-, eläke- ja pääomalainoja oli vuoden lopussa 235,7 miljoonaa euroa. Tilivuonna lainoista kirjattiin nettomääräisesti 0,4 miljoonan euron ennakoiivat luottotappiot. Lainojen tuotto em. luottotappioiden jälkeen sitoutuneelle pääomalle oli 4,3 prosenttia. Järjestämättömien luottojen määrä vuoden lopussa oli 1,7 miljoonaa euroa.

Kokonaisliikekulut ja henkilöstö

Kokonaisliikekulut vuodelta 2007 olivat 43,4 miljoonaa euroa. Hoitokustannustulolla katettavat liikekulut olivat 35,0 miljoonaa euroa ja sijoitustoiminnan tuotoilla katettavat liikekulut olivat 5,9 miljoonaa euroa. Vakuutusmaksun työkyvyttömyysoamalla kustannettiin työkyvyn ylläpitoon liittyviä liikekuluja 0,7 miljoonaa euroa. Kokonaisliikekuluihin sisältyi 1,9 miljoonaa euroa lakisääteisiä maksuja, jotka katetaan omalla maksuosuudellaan. Hoitokustannustuloa kertyi koko vuodelta 41,0 miljoonaa euroa ja muita tuottoja 0,5 miljoonaa euroa. Hoitokustannustulos oli 6,6 miljoonaa euroa.

Yhtiön palveluksessa oli vuonna 2007 keskimäärin 247 henkilöä. Vuoden 2007 lopussa oli vakinaisessa työssä 246 henkilöä ja määräaikaisessa 20 henkilöä. Vanhempain- tai hoitovapaalla oli 9, osa-aikaeläkkeellä 7 ja osatyökyvyttömyyseläkkeellä kaksi henkilöä. Uusia hen-

kilöitä palkattiin ja määräaikaisia vakinaistettiin yhteensä 13 henkilöä. Työsuhteita päättyi yhteensä 26, joista viisi päättyi eläkkeelle siirtymisen vuoksi ja neljän henkilön työsuhde päättyi liikkeenluovutuksen johdosta.

Tulos ja vakavaraisuus

Sijoitustoiminnan **nettotuotot kirjanpidossa**, 234,6 miljoonaa euroa, alittivat vastaavalla ajalla lasketun vastuovelalle hyvitetävän koron, 272,4 miljoonaa euroa, 37,7 miljoonalla eurolla. Arvostuserot pienenevät 1,6 miljoonaa euroa. **Sijoitustoiminnan tulos** käyvin arvoin mukaan lukien muut tuloslaskelman korkoerät oli -34,8 miljoonaa euroa. **Hoitokustannustulos** oli 6,6 miljoonaa euroa. Vakuutusliikkeen tulos oli 3,8 miljoonaa euroa. Eläke-Fennian yhteenlaskettu **kokonaistulos** oli -24,4 miljoonaa euroa.

Osittamatonta lisävakuutusvastuuta purettiin 43,1 miljoonaa euroa. Vakuutusmaksualennuksiin siitä käytettiin 15,3 miljoonaa euroa ja 27,8 miljoonaa euroa vastuuvellalle hyvitetävän korkovaateen täyttämiseen.

Toimintapääoman määrä vuoden lopussa oli 1 156 miljoonaa euroa eli 22,7 prosenttia vastuuvellasta. Arvostuserojen osuus toimintapääomasta oli 590,1 miljoonaa euroa. Osittamatoman lisävakuutusvastuun määrä vuoden lopussa oli 539,9 miljoonaa euroa.

Tuloslaskelma osoittaa 1 636 361,34 euron ylijäämää.

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Eläke-Fennian hallitus on hyväksynyt yhtiön ohjaamiseen liittyvän **riskienhallintasuunnitelman**. Riskienhallintaprosessi on integroitu toiminnan suunnitteluun ja prosessin keskeisenä tehtävänä on varmistaa yhtiön strategisten tavoitteiden ja muiden tärkeiden toimintaan liittyvien tehtävien toteutuminen. Hallitus on seurannut vuoden aikana riskienhallintasuunnitelman mukaisten toimenpiteiden etenemistä.

Johtoryhmän jäsenenä toimivien linjanjohtajien vastuulla on valvoa omien toimintojen osalta, että sisäinen valvonta toteutuu ja linjakohtaiset riskienhallintaprosessit ovat asianmukaiset. Johtoryhmä seuraa toimenpiteiden edistymistä, keskeisten riskien yhteisvaikutusta ja niiden suhdetta yhtiön riskinkantokykyyn.

Sijoitussuunnitelman osana hallitus vahvistaa **sijoitustoimintaa koskevan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan periaatteet** ja hyväksyy johdannaisten käytön periaatteet. Sijoitustoimintaan liittyvien riskien tunnistus, arviointi ja mittaaminen sekä hallinnointitoimenpiteet sisältyvät sijoitustoiminnan riskienhallintasuunnitelmaan.

Toimintapääoman avulla varaudutaan **sijoitustoiminnan riskeihin**. Sijoitustoiminnan kokonaisriskiaseman seurannassa ja arvioinnissa käytetyt tunnusluvut ovat toimintapääoman suhde vastuuvellkaan ja säädösten

mukaiseen vakavaraisuusrajaan. Toimintapääomaa, vaka-
varaisuusasemaa ja eri omaisuuslajien riskitunnuslukuja
seurataan jatkuvasti.

Vakuutusliikkeen riskit liittyvät vakuutusmaksun ja
vastuuvelan riittävyteen lyhyellä ja pitkällä aikavälillä.
Vakuutusliikkeen riskienhallinta perustuu turvaamisvaa-
timukset täyttäviin maksu- ja vastuuvélkaperusteisiin,
jotka ovat kaikille yhtiöille samat. **Vakuutusliikkeen**
heilauteluihin on varauduttu vastuuvélkaan sisältyvän
tasoitusvastuun avulla. Yhtiölle on nimetty määräysten
mukaisesti vakuutusmatemaatikko, jonka tehtävänä yhtiön
sisällä on huolehtia muun muassa vakuutusmatemaattis-
ten menetelmien asianmukaisuudesta.

Liiketoimintaan liittyvät **operatiiviset riskit** on tunnisi-
tettu riskienhallintasuunnitelmien laatimisen yhteydessä ja
niiden hallinnointitoimenpiteet on kirjattu linjojen riskien-
hallintasuunnitelmiin. Keskeisimmät operatiiviset riskit
liittyvät muun muassa henkiloriskeihin, tietojärjestelmiin,
prosesseihin, turvallisuuteen sekä juridiikkaan.

Tilinpäätöksen liitetiedoissa ja yhtiön internetsivuilla on
tarkemmin kuvattu riskienhallintaa.

Sisäinen ja ulkoinen tarkastus

Eläke-Fennian sisäisen tarkastuksen tehtävänä on arvi-
oida sisäisen valvonnan riittävyttä, tarkoituksenmukai-
suutta ja tehokkuutta. Sisäinen tarkastus laatii vuosittain
toimintasuunnitelman, jonka hallitus hyväksyy. Tarkastus-
havainnot raportoidaan johtoryhmälle ja niistä laaditaan
vuosittain toimintakertomus yhtiön hallitukselle. Sisäinen
tarkastus on laatinut vuosittain yhtiön johtoryhmälle ja
hallitukselle sisäistä valvontaa koskevan arvion.

Toiminnan ulkoista valvontaa suorittavat yhtiökokouk-
sen valitsemat tilintarkastajat ja lisäksi yhtiön toimintaa
valvoo Vakuutusvalvontavirasto.

Hallinto

Eläke-Fennian varsinaisessa yhtiökokouksessa 26.4.2007
hallintoneuvostoon valittiin keskeisten työnantaja edusta-
vien keskusjärjestöjen ehdotuksesta uudelleen toimitus-
johtaja Seppo Matikainen ja toimitusjohtaja Jukka Tikka
sekä uutena jäsenenä toimitusjohtaja Marja Rantanen.
Keskeisten palkansaajia edustavien keskusjärjestöjen
ehdotuksesta valittiin uudelleen viestintäpäällikkö Matti
Putkonen ja puheenjohtaja Håkan Nystrand sekä uutena
jäsenenä hallituksen jäsen Anneli Myllärinen. Lisäksi
hallintoneuvostoon valittiin uudelleen toimitusjohtaja Pentti
Jussila, yrittäjäneuvos Markku Koskenniemi ja toimitus-
johtaja Lasse Savonen sekä uutena jäsenenä hallituksen
puheenjohtaja Taisto Lehti. Lisäksi uutena jäsenenä
valittiin vuoden 2009 varsinaisen yhtiökokouksen päätty-
miseen asti toimitusjohtaja Jari Kostamo.

Yhtiökokouksessa valittiin varsinaiseksi tilintarkasta-
jaksi ja valvontatilintarkastajaksi KHT Per-Olof Johansson,
varsinaiseksi tilintarkastajaksi ja valvontatilintarkastajan
sijaiseksi KHT Marja Tikka sekä varatilintarkastajiksi KHT
Tuija Korpelainen ja KHT Ulla Nykky.

Eläke-Fennian hallintoneuvosto valitsi kokouksessaan
21.11.2007 hallituksen jäseniksi uudelleen toimitusjoh-
taja Olavi Niemisen ja toimitusjohtaja Ralf Wickströmin
sekä varajäseneksi tutkimusjohtaja Reija Liljan. Hallitus
valitsi keskuudestaan puheenjohtajaksi vuodeksi 2008
kauppaneuvos Eero Lehden, ensimmäiseksi varapuheen-
johtajaksi johtaja Pertti Parmanteen ja toiseksi varapu-
heenjohtajaksi johtaja Seppo Riskin. Hallintoneuvosto
päätti kokouksessaan 17.4.2007 valita hallintoneuvoston
varapuheenjohtajiksi toimitusjohtaja Harri Kainulaisen
ja kauppaneuvos Heimo Ahon toimikaudeksi, joka alkoi
yhtiökokouksen jälkeen ja päättyi 31.12.2007. Hallintoneu-
voston puheenjohtajaksi kalenterivuodeksi 2008 valittiin
yrittäjäneuvos Markku Koskenniemi, hallintoneuvoston
ensimmäiseksi varapuheenjohtajaksi johtaja Marjaana
Valkonen ja toiseksi varapuheenjohtajaksi kauppaneuvos
Heimo Aho.

Hallintoneuvosto päätti kokouksessaan 17.4.2007
perustaa vaalivaliokunnan ja valitsi sen jäseniksi vakuutus-
senottajien ehdottamina jäseninä Eläke-Fennian hallituk-
sesta kauppaneuvos Eero Lehden ja hallintoneuvostosta
kauppaneuvos Heimo Ahon sekä yrittäjäneuvos Markku
Koskenniemen. Vakuutettujen ehdottamina jäseninä vaali-
valiokuntaan valittiin Eläke-Fennian hallituksesta puheen-
johtaja Antti Rinne sekä hallintoneuvostosta johtaja Markku
Markkula ja johtaja Marjaana Valkonen. Vaalivaliokunnan
puheenjohtajaksi valittiin Markku Koskenniemi ja varapu-
heenjohtajaksi Marjaana Valkonen. Hallintoneuvosto valitsi
kokouksessaan 21.11.2007 mainitut henkilöt uudelleen
vaalivaliokunnan jäseniksi kalenterivuodeksi 2008. Markku
Koskenniemi jatkaa vaalivaliokunnan puheenjohtajana ja
Marjaana Valkonen varapuheenjohtajana.

Hallituksen kokouksia pidettiin vuoden aikana 10
ja osallistumisprosentti niihin oli 98. Hallintoneuvosto
kokoontui kaksi kertaa ja yhtiökokous kerran.

Eläke-Fennian organisaatiota uudistettiin 1.1.2007
alkaen yhtiön hallituksen päätöksen mukaisesti. Sijoi-
tuksiin liittyvät toiminnot yhdistettiin yhdeksi Sijoituslin-
jaksi. Entiset Asiakas- ja Eläkepalvelut sekä IT-palvelut
ja kehitys yhdistettiin Asiakaslinjaksi. Aktuaaritoimi ja
riskienhallintatoimi yhdistettiin Aktuaaritoimi- ja riskienhal-
lintayksiköksi. Talouslinja ja Henkilöstö- ja sisäiset palvelut
yhdistettiin yhdeksi yksiköksi.

Johtoryhmään kuuluvat 1.1.2007 alkaen toimitusjohtaja
Lasse Heiniö, toimitusjohtajan sijainen Tarkko Jousi, sijoi-
tuslinjan johtaja Eeva Grannenfelt, asiakaslinjan johtaja

Matti Carpén, Talous ja HR-yksikön johtaja Irmeli Heino ja Aktuaaritoimen ja riskienhallinnan johtaja Mikko Karpoja. Johtoryhmä kokoontuu laajennettuna suunnittelukierroksen yhteydessä tai muuten erikseen kokoon kutsuttaessa. Laajennettuun johtoryhmään kuuluvat edellisten lisäksi IT-palvelut ja kehitys -yksikön johtaja Sakari Kalske, asiakasrahoituksesta ja kiinteistöistä vastaava johtaja Timo Stenius ja ylilääkäri Seppo Mattila. Sijoituskomiteaan kuuluvat puheenjohtajana toimivan toimitusjohtajan lisäksi Tarkko Jousi, Eeva Grannenfelt, Timo Stenius ja Irmeli Heino.

Eläke-Fennia ja sen konserni

Eläke-Fennia on keskinäinen vakuutusyhtiö, jonka yhtiökokouksissa käyttävät äänivaltaa vakuutuksenottajat, vakuutetut ja takuupääoman omistaja yhtiöjärjestyksessä määrätyllä tavalla. Vakuutuksenottajat käyttävät äänivaltaista noin 80 prosenttia ja vakuutetut noin 20 prosenttia.

Vuoden 2007 lopussa Eläke-Fennian konserniin kuului tytäryhtiönä 47 kiinteistöyhtiötä. Eläke-Fennian konserniin kuului myös HF-Asunnot Oy, josta omistusosuus on 55 prosenttia. Eläke-Fennia omistaa osakkuusyhtiönsä Vakuutusosakeyhtiö Henki-Fennian osakkeista 40 prosenttia.

Olennaiset tapahtumat tilikauden päättymisen jälkeen

Sijoitustoiminnan alkuvuoden tuotto on negatiivinen johtuen mm. osakekurssien laskusta ja luottoriskimarginaalien levenemisestä. Toisaalta yhtiö alensi osakepainoa viime vuoden lopussa, mikä vaimentaa osakemarkkinan vaikutusta. Eläke-Fennian toimintapääoma on edelleen turvaavalla tasolla.

Tulevaisuuden näkymät

Maailman talouden ja siten Suomenkin talouskasvuun liittyy vuonna 2008 suuria epävarmuuksia. Kasvun ennakoidaan alentuvan globaalisti 4,9 prosentista 4,1 prosenttiin. Erityisen hankalasti ennakoitavaa on finanssi- ja sijoitussektorissa käynnissä olevat mm. riskin pienentämiseksi tehtävät muutokset sekä niiden vaikutukset reaalityöelämään. Toisaalta globaali kasvuvoima on nyt jakaantunut aiempaa laajemmalle kehittyvien markkinoiden voimistuttua ja se saattaa vaimentaa länsimarkkinoiden vaikeuksia. Inflaatio-oletukset ovat maltillisia. Inflaatiokehitys on vielä jossain määrin huolestuttava, mutta kasvun hiipumisen ennakoidaan pitävän hintapaineet lopulta maltillisina. Omaisuuserien tuotto-odotukset ovat epävarmoja, mutta varovaisen positiivisia vuodelle 2008.

Työmarkkinoiden keskusjärjestöt ovat sopineet, että vuoden 2008 keskimääräistä TyEL-maksua korotetaan 0,2 prosenttiyksiköllä. Vakuutusmaksun yhteydessä annettavaa tilapäistä alennusta jatketaan ja sen loppuosa kohdistetaan vuosille 2008 ja 2009.

Työeläkevakuuttajat TELAn yhtiöasiain neuvottelukunta ja Finanssialan Keskusliitto ovat selvittäneet nykyistä laajemman yhtiökohtaisen hinnoittelun mahdollisuuksia. Selvityksessä todettiin, että ei ole suoranaisia perusteita sille, että esimerkiksi kulujen kattamiseen perittävä työeläkemaksun hoitokustannusosa ja asiakashyvitykset määrätään kaikilta osin samalla tavalla kaikissa työeläkeyhtiöissä. Yhtiöt toivovat näihin lisää vapauksia ja yhtiökohtaisuutta. Tällainen muutos tarkoittaa suurta periaatteellista muutosta nykykäytäntöön. Vaikka uudistus pitää sisällään riskejä, on se samalla tervetullut avaus vapaamman kilpailun suuntaan. Kun kilpailun mukanaan tuoma tehokkuus lisääntyy, tulee sen näkyä myös asiakaiden eduissa.

Vakuutusyhtiölain uudistamista koskeva hallituksen esitys annettiin eduskunnalle 15.2.2008. Lakiin tehdään uudesta osakeyhtiölaista johtuvia muutoksia sekä eräitä muita uuden vakuutusyhtiölain valmistelleen työryhmän ehdottamia muutoksia. Uusi osakeyhtiölaki ja sen perusteella valmisteltu ehdotus uudeksi vakuutusyhtiölaiksi aiheuttavat muutoksia myös lakiin työeläkevakuutusyhtiöistä. Lainmuutosten todennäköinen voimaantuloaika on 1.7.2008. Lainmuutoksen tultua voimaan vakuutusyhtiöihin sovelletaan 1.9.2006 voimaan tullutta osakeyhtiölakia.

Rahoitustarkastuksen ja Vakuutusvalvontaviraston yhdistämistä pohtinut työryhmä luovutti mietintönsä 12.2.2008. Työryhmä esittää uuden rahoitus- ja vakuutusvalvontaviranomaisen, Finanssivalvonnan, perustamista nykyisten valvontaviranomaisten sijaan. Finanssivalvonta toimisi Suomen Pankin yhteydessä. Sen hallintoelinä olisivat eduskunnan pankkivaltuusto sekä Finanssivalvonnan johtokunta ja johtaja. Finanssivalvonnan tehtävät vastaisivat pääosin nykyisten valvontaviranomaisten tehtäviä ja sen kustannukset katettaisiin pääosin toimenpidemaksuilla ja valvontamaksuilla.

Työeläkejärjestelmän kilpailuolosuhteiden kehittäminen on kirjattu hallitusohjelmaan ja on oletettavaa, että kilpailun tehostamiseen liittyviä muutoksia tehdään tulevaisuudessa asteittain. Luovutettuaan tammikuussa 2007 työeläkejärjestelmää koskevan kilpailuselvityksensä sosiaali- ja terveysministerille sai hallitusneuvos Rajaniemi jatkotehtäväksi tehdä ehdotuksensa eri eläkelaitosmuotojen väliseen kilpailuun liittyvistä erityiskysymyksistä.

Eläke-Fennian hallitus kiittää koko henkilökuntaa ja toimivaa johtoa tilikauden 2007 aikana hyvin tehdystä työstä.

Tuloslaskelma

1 000 euroa	Konserni 2007	Konserni 2006	Eyoyhtiö 2007	Eyoyhtiö 2006	Viite
Vakuutustekninen laskelma					
Vakuutusmaksutulo	968 078	889 333	968 078	889 333	1
Sijoitustoiminnan tuotot	735 987	749 974	740 984	755 605	3
Sijoitusten arvonkorotukset					
Korvauskulut					
Maksetut korvaukset	-789 546	-718 844	-789 546	-718 844	2
Korvausvastuun muutos					
Kokonaismuutos	-266 500	-240 537	-266 500	-240 537	
Vastuunsiirto					
	-1 056 046	-959 381	-1 056 046	-959 381	
Vakuutusmaksuvastuun muutos					
Kokonaismuutos	-116 292	-256 655	-116 292	-256 655	
Vastuunsiirto					
Liikekulut	-28 790	-38 731	-28 790	-38 731	5
Sijoitustoiminnan kulut	-502 230	-383 128	-506 346	-387 883	4
Muut vakuutustekniset kulut					
Vakuutustekninen tulos/kate	708	1 412	1 589	2 288	
Muu kuin vakuutustekninen laskelma					
Muut tuotot	18	1		1	
Tilinpäätössiirrot					
Poistoeron muutos			48	67	
Vapaaehtoisten varausten muutos					
Tuloverot					
Tilikauden ja aikaisempien tilikausien verot		-31			
Laskennallinen vero	179	-337			
	179	-369			
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta	2 663	2 390			
Vähemmistöosuus tilikauden tuloksesta	-274	-232			
Tilikauden voitto/tappio	3 842	3 665	1 636	2 355	

Tase

1 000 euroa	Konserni 2007	Konserni 2006	Emoyhtiö 2007	Emoyhtiö 2006	Viite
VASTAAVAA					
Aineettomat hyödykkeet					
Aineettomat oikeudet	348	445	348	445	
Muut pitkävaikutteiset menot	18	67	18	67	
	365	512	365	512	
Sijoitukset					
Kiinteistösijoitukset					
Kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet	429 762	454 704	274 498	271 444	6
Lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä			218 884	232 120	
	429 762	454 704	493 382	503 564	
Sijoitukset saman konsernin yrityksissä ja omistusyhteisy yrityksissä					
Osakkeet ja osuudet saman konsernin yrityksissä				8	7
Osakkeet ja osuudet osakkuusy yrityksissä	28 849	26 182	16 651	16 651	8
	28 849	26 182	16 651	16 659	
Muut sijoitukset					
Osakkeet ja osuudet	2 760 542	2 479 634	2 759 260	2 478 283	9
Rahoitusmarkkinavälineet	1 909 862	1 799 239	1 909 862	1 799 239	
Kiinnelainasaamiset	167 592	135 120	167 592	135 120	
Muut lainasaamiset	125 801	141 388	68 109	105 988	
Talletukset	55 100	3 000	55 100	3 000	
	5 018 897	4 558 382	4 959 922	4 521 631	
	5 477 508	5 039 267	5 469 955	5 041 853	
Saamiset					
Ensvakuutustoiminnasta					
Vakuutuksenottajilta	68 646	70 040	68 646	70 040	
Muut saamiset					
Saamiset omistusyhteisy yrityksiltä			3		
Saamiset osakkuusy yrityksiltä	3				
Saamiset omilta kiinteistöyhtiöiltä			5 035	3 562	
Saamiset yhteistoimintayrityksiltä	9	613	9	613	
Muut saamiset	121 336	172 811	120 624	172 811	
	121 347	173 424	125 670	176 985	
Muu omaisuus					
Aineelliset hyödykkeet					
Koneet ja kalusto	2 088	2 235	2 088	2 235	
Muut aineelliset hyödykkeet	353	353	353	353	
	2 441	2 588	2 441	2 588	
Rahat ja pankkisaamiset	9 441	5 283	9 154	5 160	
	11 882	7 871	11 595	7 748	
Siirtosaamiset					
Korot ja vuokrat	46 468	40 833	46 468	40 833	
Muut siirtosaamiset	9 106	4 304	8 705	3 341	
	55 573	45 138	55 172	44 174	
Vastaavaa yhteensä	5 735 322	5 336 252	5 731 404	5 341 313	

1 000 euroa	Konserni 2007	Konserni 2006	Emoyhtiö 2007	Emoyhtiö 2006	Viite
VASTATTAVAA					
Oma pääoma					
Pohjarahasto	3 364	3 364	3 364	3 364	
Takuupääoma	1 682	1 682	1 682	1 682	
Arvonkorotusrahasto	84	84			
	5 130	5 130	5 046	5 046	
Muut rahastot	23 518	20 985	23 255	20 955	
Edellisten tilikausien voitto/tappio	-12 661	-14 017	150	104	
Tilikauden voitto/tappio	3 842	3 665	1 636	2 355	
	14 699	10 634	25 041	23 414	
	19 828	15 763	30 086	28 460	11
Vähemmistöosuus	12 350	7 136			
Tilinpäättösiirtojen kertymä					
Poistoero			143	191	
Vapaaehtoiset varaukset			143	191	
Vakuutustekninen vastuovelka					
Vakuutusmaksuvastuu	3 564 765	3 448 474	3 564 765	3 448 474	
Korvausvastuu	2 087 685	1 821 185	2 087 685	1 821 185	
	5 652 450	5 269 659	5 652 450	5 269 659	10
Velat					
Ensivakuutustoiminnasta	4 323	2 620	4 323	2 620	
Lainat rahoituslaitoksilta					
Laskennallinen verovelka	828	1 095			
Muut velat	33 773	27 982	33 175	28 651	
	38 924	31 697	37 498	31 272	
Siirtovelat	11 769	11 997	11 226	11 731	
Vastattavaa yhteensä	5 735 322	5 336 252	5 731 404	5 341 313	

Tilinpäätös on laadittu työeläkevakuutusyhtiön kirjanpitoa ja tilinpäätöstä säätelevän kirjanpitolain ja -asetuksen, osakeyhtiölain ja vakuutusyhtiölain mukaisesti. Tilinpäätöksessä on noudatettu työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain määräyksiä, sosiaali- ja terveysministeriön asetusta vakuutusyhtiön tilinpäätöksestä ja konsernitiilinpäätöksestä sekä sosiaali- ja terveysministeriön ja Vakuutusvalvontaviraston määräyksiä ja ohjeita.

Konsernitiilinpäätös

Eläke-Fennian konsernitiilinpäätökseen on yhdistelty tytäryhtiöt, joissa konsernin osuus äänivallasta on yli puolet. Eläke-Fennian konserniin kuului vuonna 2007 tytäryhtiönä 47 kiinteistöyhtiötä.

Konsernitiilinpäätös on laadittu emo- ja tytäryhtiöiden tuloslaskelmien ja taseiden yhdistelminä. Sisäiset tuotot ja kulut, voitonjako, saamiset, velat sekä keskinäinen osakeomistus on eliminoitu. Konsernitiilinpäätökseen on yhdistelty tilikauden aikana hankitut tytäryhtiöt hankintahetkestä lähtien. Tilikauden aikana myydyt tytäryhtiöt on yhdistelty konsernitiilinpäätöksessä luovutushetkeen saakka. Vähemmistön osuus tuloksesta ja omasta pääomasta on erotettu omaksi eräkseen.

Konsernin sisäinen osakeomistus on eliminoitu hankintamenomenetelmää käyttäen. Syntynyt konserniaktiiva on jaettu tytäryhtiöiden omaisuuserille niiden käypien arvojen sallimissa rajoissa. Konserniaktiivan poistossa noudetaan vastaavan omaisuuserän suunnitelman mukaisia poistoja. Konserniosakkeisiin aikaisempina tilikausina tehdyt arvonnkorotukset on konsernitaseessa merkitty tytäryhtiön omistaman kiinteistön arvonnkorotukseksi.

Lyhytaikaisesta omistuksesta johtuen tytäryhtiö HF-Asunnot Oy:n voitosta konsernitiilinpäätökseen on yhdistelty konsernin omistusosuutta vastaava määrä.

Konsernitiilinpäätöksen jäljennökset ovat saatavissa emoyhtiön pääkonttorista Kansakoulukuja 1, 00100 Helsinki.

Sijoitukset yrityksiin, joissa on merkittävä omistusosuus

Eläke-Fennian 40-prosenttisesti omistama Vakuutusosakeyhtiö Henki-Fennia on yhdistelty konsernitiilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmää käyttäen. Asunto- ja kiinteistöyhtiöitä ei ole käsitelty konsernitiilinpäätöksessä osakkuusyhtiöinä, koska niiden vaikutus konsernin tulokseen ja vapaaseen omaan pääomaan on vähäinen.

Vakuutusmaksutulo

TyEL-maksutulo määräytyy vakuutettujen TyEL-kokonaispalkkasumman ja maksuprosentin mukaan. Tilikauden aikana perittyä, palkkasumma-arvioon perustuvaa ennakkomaksua on oikaistu tilinpäätöksessä tarkistusmaksu-

arviolla. Tilikauden maksutuloon on kirjattu myös edellisen vuoden arvioidun ja toteutuneen tarkistusmaksun aiheuttamat erot.

YEL-vakuutusmaksutulo määräytyy yrittäjien työtulojen ja maksuprosentin perusteella.

Korvauskulut

Korvauskulut muodostuvat eläkkeensaajille maksetuista eläkkeistä, kuntoutuskuluista, vastuunjakokorvauksista, korvaustoimintaan kohdistuvista liikekuluista sekä korvausvastuun muutoksesta.

Sijoitusten ja saamisten arvostus taseessa ja sijoitusten käypien arvojen määrittäminen

Kiinteistösijoitukset on kirjattu tehdyillä poistoilla vähennettyyn hankintahintaan arvonnkorotuksilla lisättyinä tai sitä alempaan käypään arvoon. Kiinteistöjen ja kiinteistöosakkeiden käyvät arvot on määritelty kohteittain Vakuutusvalvontaviraston edellyttämällä tavalla. Pääasiassa käypien arvojen määrittelyn perustana ovat olleet ulkopuolisen, auktorisoidun kiinteistöarvioijan lausunnot.

Kiinteistöihin tehdyt arvonalennukset on kirjattu tulosvaikutteisesti sijoitusten arvonalennuksiin. Myytyihin kiinteistöihin on tehty tulosvaikutteiset arvonalennusten palautukset ennen myyntivoittojen kirjaamista. Tilivuonna 2007 kiinteistöjen kirjanpitoarvoihin ei ole tehty arvonnkorotuksia.

Osakkeet ja osuudet on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan käypään arvoon. Osakkeisiin ja osuuksiin aiempina vuosina tehdyt arvonalennukset on palautettu osakkeiden arvoon siltä osin kun käypä arvo ylittää kirjanpitoarvon, kuitenkin korkeintaan aiemmin tehtyjen arvonalennusten suuruisena. Osakkeet ja osuudet on merkitty kirjanpitoon keskihintamenetelmää käyttäen. Käyttöomaisuusosakkeet on arvostettu taseessa hankintamenoon, koska tämän katsotaan vastaavan niiden käypää arvoa. Noteerattujen osakkeiden ja osuuksien käypinä arvoina on käytetty tilivuoden viimeistä saatavilla olevaa kaupankäyntikurssia. Noteeraamattomien osakkeiden ja osuuksien käypänä arvona on käytetty hankintahintaa tai todennäköistä luovutushintaa. Henki-Fennian osakkeiden käypänä arvona on käytetty ulkopuolisen arvioijan laskemaa markkina-arvoa.

Rahoitusmarkkinavälineisiin kuuluvat joukkolainat ja rahamarkkinainstrumentit. Rahoitusmarkkinavälineiden tasearvona on hankintameno, jota on oikaistu nimellisarvon ja hankintamenon jaksotetulla erotuksella. Nimellisarvon ja hankintamenon erotus jaksotetaan korkotuoton vähennykseksi tai lisäykseksi rahoitusmarkkinavälineen juoksuaikana. Hankintamenoon sisällytetty vastaerien määrä on ilmoitettu taseen liitetiedoissa.

Ulkomaanrahanmääräiset saamiset on muutettu Suomen rahaksi Euroopan keskuspankin 31.12. noteeraamaan kurssiin. **Ulkomaanrahanmääräiset muut sijoitukset** on merkitty taseeseen hankinta-ajankohdan kurssia käyttäen. Laskettaessa käypiä arvoja on käytetty 31.12. noteerattuja kursseja. Mikäli tilinpäätöspäivän käypä arvo on alkuperäistä hankintamenoa alempi, on sijoituksesta tehty arvonalennus. Tilikaudella syntyneet kohdistamattomat kurssierot on kirjattu sijoitustoiminnan muihin tuotoihin ja kuluihin ja kohdistettavat kurssierot on käsitelty kyseisten tulojen ja menojen oikaisuina.

Lainasaamiset, muut saamiset ja talletukset on arvostettu nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Vakuutusmaksusaamiset koostuvat tarkistusmaksuarviosta ja tilivuoden päättyessä maksamattomina olevista erääntyneistä vakuutusmaksuista. Erääntyneistä vakuutusmaksuista on kirjattu luottotappioiksi maksusteellisiksi todetut saamiset sekä sellaisten yhtiöiden saamiset, joiden konkurssi on alkanut. Lisäksi luottotappioihin on kirjattu vahvistettujen yrityssaneerauksien leikatut saamiset.

TyEL-maksujärjestelmässä vakuutusmaksusaamiset ryhmitellään vakuutuksen vahvimman perintämenettelyn mukaisesti ryhmiin konkurssi, ulosotto, velkasaneeraus ja muut.

YEL:n vakuutusmaksusaamisista luottotappiot kirjataan pääsääntöisesti vanhenemisen johdosta.

Johdannaissopimuksia Eläke-Fennia on käyttänyt lisätuottojen tavoittelemiseen, allokaatiomuutosten tekemiseen, salkunhoidon tehostamiseen sekä suojaustarkoituksessa.

Kirjanpidollista suojauslaskentaa sovelletaan vain niihin johdannaissopimuksiin, jotka täyttävät Vakuutusvalvontaviraston määräys- ja ohjekokoelman tälle asettamat edellytykset. Johdannaissopimukset, joihin on sovellettu suojauslaskentaa, on arvostettu kokonaisuutena suojattavan erän kanssa. Jos suojattavasta tase-erästä ei ole kirjattu arvomuutosta, ei myöskään suojaavasta sopimuksesta ole tehty tulosvaikutteista kirjausta tilinpäätökseen, ellei sen negatiivinen arvomuutos ole ylittänyt suojattavan erän positiivista muutosta. Kun suojattavasta kohteesta on kirjattu arvonalennuksen palautusta, on käytetyn johdannaisen arvomuutos kirjattu kokonaisuudessaan kuluksi. Johdannaissopimuksesta syntyvät tuotot ja kulut on kirjattu pääsääntöisesti samaan tuloslaskelman erään kuin suojattavasta tase-erästä tai positiosta kirjattavat tuotot ja kulut.

Muiden johdannaissopimusten negatiivinen arvomuutos on kirjattu tulosvaikutteisesti. Tilikauden aikana sopimusten sulkemisesta tai raukeamisesta toteutuneet voitot ja tappiot on kirjattu tilikauden tuotoksi tai kuluksi.

Katetta, toimintapääomaa ja vakavaraisuusvaadetta laskettaessa sijoitusriskiä pienentävinä johdannaisina on käsitelty valuuttajohdannaiset sekä ne koron- ja valuutanvaihtosopimukset, joihin sovelletaan kirjanpidollista suojauslaskentaa. Niitä osake- ja luottoriskijohdannaisia sekä korkojohdannaisia, joihin suojauslaskentaa ei sovelleta, ei ole käsitelty kate- ja vakavaraisuuslaskennassa sijoitusriskiä pienentävinä. Niiden osalta toimintapääomasta on myös vähennetty yhden päivän enimmäistappiovaraus. Vastapuoliriskin osalta on noudatettu, mitä Vakuutusvalvontaviraston määräys- ja ohjekokoelmassa on mainittu riskikeskittymien rajoittamisesta.

Varaukset ja verovelka

Sijoitusten arvostuseroista, jotka on esitetty liitetietona, ei ole laskettu laskennallista verovelkaa. Tuloutetut arvonorotukset ovat veronalaista tuloa. Konsernitilinpäätöksessä kertynyt poistoero ja vapaaehtoiset varaukset on jaettu laskennallisen verovelan muutokseen ja tilikauden tulokseen sekä laskennalliseen verovelkaan ja omaan pääomaan.

Poistot ja laskentaperiaatteet

Kuluvan omaisuuden hankintameno on aktivoitu ja se kirjataan vaikutusaikanaan suunnitelman mukaisina poistoina kuluksi. Myös kuluvan omaisuuden tuloutetut arvonorotukset poistetaan suunnitelman mukaisesti. Aineettomina oikeuksina on esitetty tietokoneohjelmien lisenssit ja muina pitkävaikutteisina menoina valmisohjelmien hankintaan liittyvät suunnittelu- ja konsultointimenot. Poistot on laskettu tasapoistoina alkuperäisestä hankintahinnasta käyttäen seuraavia taloudellisia käyttöaikoja:

Asuin-, toimisto- ja liikerakennukset	50 v
Teollisuus- ja varastorakennukset	40 v
Rakennusten tekniset laitteet	10 v
Aineettomat oikeudet	5 v
Autot	5 v
Atk-laitteet	4 v
Kalusto	10 v
Konttorikoneet	7 v
Muut pitkävaikutteiset menot	5 v

Osassa rakennuksista on tehty elinkeinotulon verottamisesta annetun lain mukaiset enimmäispoistot.

Suunnitelman mukaiset poistot 2007 eroavat olennaisesti edellisen tilikauden poistoista, sillä järjestelmähankkeisiin liittyvistä muista pitkävaikutteisista menoista tehtiin kertaluontoinen takautuva alaskirjaus tilikaudella 2006.

Järjestelmähankkeiden ylläpito- ja kehitystarpeiden kasvun ja investointien elinkaaren lyhenemisen vuoksi laskentaperiaatteita muutettiin siten, että järjestelmä-hankkeisiin liittyvät muut pitkävaikutteiset menot kirjataan vuosikuluksi KPL 5:5.a §:n mukaan.

Laskentaperiaatteiden muutoksen kokonaisvaikutus tuloslaskelmaan 2006 oli 8 059 547,84 euroa.

Liikekulut

Yhtiön liikekulut on jaettu toiminnoille Vakuutusvalvontaviraston ohjeiden mukaisesti liitetiedoissa esitetyllä tavalla. Lakisääteiset maksut on sisällytetty hallintokuluihin.

Välittömät verot ja tilikauden ylijäämä

Tilikauden verotettavan tulon perusteella määräytyvä laskennallinen verosaaminen on -2 450 608,39 euroa. Laskennallista verosaamista ei ole kirjattu taseeseen, sillä sitä ei pystytä tulevaisuudessa hyödyntämään.

Eläke-Fennian tilikauden ylijäämä määräytyy sosiaali- ja terveysministeriön vahvistamien Eläke-Fennian hakemien laskuperusteiden mukaisesti.

Eläkejärjestelyt

Henkilöstön lakisääteinen eläketurva on järjestetty TyEL-vakuutuksin. Lisäeläketurva on järjestetty osalle henkilöstöä TEL-lisäeläkevakuutuksella ja sijoitusjohtajille vapaamuotoisella eläkejärjestelyllä. Toimitusjohtajalla ja hänen sijaisellaan on oikeus siirtyä TEL-lisäeläkevakuutuksen tai vastaavan muun lisäeläkejärjestelyn perusteella vanhuuseläkkeelle 60 vuotta täytettyään. Eläkevakuutusmaksut on kirjattu suoriteperusteisesti.

Hallituksen päätöksen mukaisesti niille hallituksen nimittämille johtajille, joille heidän työ sopimuksensa mukainen tavoite-eläke ei täyty vanhuuseläkkeelle siirtymishetkellä, ostetaan kertamaksulla lisäeläke TEL:n lisäturvaan. Lisäksi samalla ryhmällä on eläkesääntö, jolla kompensoidaan mahdollinen lakisääteisen lisäeläkkeen pienentymä peruseläkkeen kasvamisen johdosta palveltaessa yli eläkeiän. Tilinpäätöksessä on tehty tältä osin varaus tulevien maksujen osalta. Varauksen määrä tarkistetaan vuosittain.

Vakuustekninen vastuuelvelka

Vakuutus sopimuksista aiheutuva vastuu on kirjattu vastuuelvelaksi. Se koostuu vakuutusmaksuvastuusta ja korvausvastuusta. Vastuuelvelka lasketaan sosiaali- ja terveysministeriön vahvistamien laskuperusteiden mukaisesti. Vakuutusmaksuvastuuseen sisältyy osittamaton lisävakuutusvastuu, joka luetaan mukaan toimintapääomaan sekä uutena elementtinä osaketuotoista riippuva vastuuelvelan osa.

Toimintapääoma

Vakuutusyhtiön toimintapääoma muodostuu käypään arvoon arvostettujen varojen ja velkojen erotuksesta. Velkaan ei tällöin lueta osittamatonta lisävakuutusvastuuta. Toimintapääoman on täytettävä työeläkevakuutusyhtiöistä annetussa laissa säädetyt vaatimukset. Ei-suojaavien johdannaisten osalta on toimintapääomasta vähennetty mahdollinen enimmäistappio, joka vastaa yhden päivän aikana 2,5 prosentin todennäköisyydellä toteutuvaa tappiota. Vähennys ei koske sijoitusriskiä pienentäviä johdannaisia.

Tuloslaskelman liitetiedot

1 000 euroa	Konserni 2007	Konserni 2006	Emoyhtiö 2007	Emoyhtiö 2006
1. Vakuutusmaksutulo				
Ensivakuutus				
TyEL:n mukainen perusvakuutus				
Työnantajan osuus	671 790	616 991	671 790	616 991
Työntekijän osuus	184 005	169 167	184 005	169 167
	855 794	786 158	855 794	786 158
TEL:n mukainen lisäeläkevakuutus				
YEL:n vähimmäisturvan mukainen vakuutus	1 881	2 278	1 881	2 278
YEL:n mukainen lisäeläkevakuutus	110 386	100 819	110 386	100 819
YEL:n mukainen lisäeläkevakuutus	17	78	17	78
Vakuutusmaksutulo	968 078	889 333	968 078	889 333
Vakuutusmaksutulosta vähennetyt erät				
Luottotappiot vakuutusmaksusaamisista				
TyEL	2 891	3 291	2 891	3 291
YEL	1 234	1 373	1 234	1 373
	4 125	4 664	4 125	4 664
2. Maksetut korvaukset				
Ensivakuutus				
Maksettu eläkkeensaajille				
TyEL:n mukainen perusvakuutus	566 373	527 727	566 373	527 727
TEL:n mukainen lisäeläkevakuutus	15 682	15 762	15 682	15 762
YEL:n vähimmäisturvan mukainen vakuutus	92 271	87 153	92 271	87 153
YEL:n mukainen lisäeläkevakuutus	606	609	606	609
	674 932	631 250	674 932	631 250
Maksettu/saatu vastuunjakokorvauksia				
TyEL-eläkkeet	117 837	96 277	117 837	96 277
YEL-eläkkeet	21 174	20 257	21 174	20 257
Osuus työttömyysvakuutusrahaston (TVR) vakuutusmaksuista ja palkattomien aikojen perusteella karttuneiden eläkeosien kustannusten jaosta				
YEL:n valtion osuus	-26 615	-28 927	-26 615	-28 927
VEKL:n valtion korvaus	-6 525	-8 447	-6 525	-8 447
VEKL:n valtion korvaus	1	1	1	1
	105 872	79 161	105 872	79 161
	780 803	710 412	780 803	710 412
Korvaustoiminnon hoitokulut	8 077	7 964	8 077	7 964
Työkyvyn ylläpitotoiminnon hoitokulut	665	469	665	469
Maksetut korvaukset yhteensä	789 546	718 844	789 546	718 844

Tuloslaskelman liitetiedot

1 000 euroa	Konserni 2007	Konserni 2006	Emoyhtiö 2007	Emoyhtiö 2006
Sijoitustoiminnan nettotuoton erittely				
3. Sijoitustoiminnan tuotot				
Tuotot sijoituksista saman konsernin yrityksiin				
Osinkotuotot			909	99
Tuotot kiinteistösijoituksista				
Korkotuotot				
Saman konsernin yritykset			11 088	11 464
Muut	2 734	2 134	46	31
Muut tuotot	54 771	58 716	52 235	56 058
	57 505	60 850	63 370	67 552
Tuotot muista sijoituksista				
Osinkotuotot	61 090	53 014	61 090	53 014
Korkotuotot	94 257	88 421	94 257	89 217
Muut tuotot	79 990	48 901	79 990	48 901
	235 337	190 336	235 337	191 132
Yhteensä	292 843	251 185	299 616	258 783
Arvon alentumisten palautukset	20 794	10 446	20 794	10 446
Myyntivoitot	422 350	488 342	420 574	486 375
Yhteensä	735 987	749 974	740 984	755 605
4. Sijoitustoiminnan kulut				
Kulut kiinteistösijoituksista	-24 325	-23 101	-35 900	-36 021
Kulut muista sijoituksista	-47 324	-24 881	-48 736	-26 273
Korkokulut ja muut vieraan pääoman kulut	-8 551	-8 611	-8 551	-8 611
	-80 199	-56 594	-93 186	-70 905
Arvon alentumiset ja poistot				
Arvon alentumiset	-177 521	-67 442	-175 639	-66 557
Rakennusten suunnitelmapoistot	-7 861	-9 546	-872	-885
	-185 382	-76 988	-176 511	-67 442
Myyntitappiot	-236 649	-249 546	-236 649	-249 536
Yhteensä	-502 230	-383 128	-506 346	-387 883
Sijoitustoiminnan nettotuotto ennen arvonkorotuksia ja niiden oikaisua	233 758	366 846	234 639	367 722
Sijoitusten arvonkorotus				
Sijoitustoiminnan nettotuotto tuloslaskelmassa	233 758	366 846	234 639	367 722

1 000 euroa	Konserni 2007	Konserni 2006	Emoyhtiö 2007	Emoyhtiö 2006
5. Tuloslaskelman erä liikekulut				
Vakuutusten hankintamenot				
Ensivakuutuksen palkkiot	2 279	1 328	2 279	1 328
Muut vakuutusten hankintamenot	7 463	8 988	7 463	8 988
	9 742	10 316	9 742	10 316
Vakuutusten hoitokulut				
Hallintokulut	11 585	17 363	11 585	17 363
ETK:n kustannusosuus	3 633	4 301	3 633	4 301
Oikeushallintomaksu	283	258	283	258
VVV:n valvontamaksu	153	141	153	141
Muut erät	-2 153		-2 153	
	1 917	4 700	1 917	4 700
Muut hallintokulut	5 547	6 353	5 547	6 353
Yhteensä	28 790	38 731	28 790	38 731
Kokonaisliikekulut toiminnoittain				
Maksetut korvaukset				
Korvaustoiminnan hoitokulut	8 077	7 964	8 077	7 964
Työkyvyn ylläpitotoiminnan hoitokulut	653	457	653	457
	8 731	8 421	8 731	8 421
Liikekulut				
Sijoitustoiminnan kulut	28 790	38 731	28 790	38 731
Kulut kiinteistösjoiutuksista	1 412	1 391	1 412	1 391
Kulut muista sijoituksista	4 447	5 012	4 447	5 012
	5 859	6 403	5 859	6 403
Yhteensä	43 380	53 555	43 380	53 555
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	13 263	12 758	13 263	12 758
Eläkekulut	2 607	3 218	2 607	3 218
Muut henkilösivukulut	905	1 068	905	1 068
Yhteensä	16 775	17 044	16 775	17 044
Johdon palkat ja palkkiot				
Toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa	523	526	523	526
Hallitus	169	129	169	129
Hallintoneuvosto	67	57	67	57
Yhteensä	758	713	758	713

Toimitusjohtaja Lasse Heiniön palkka oli 260 200 euroa ja luontoisedut olivat 27 000 euroa. Hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenille ei ole annettu eläkesitoumuksia. Toimitusjohtajalla ja hänen sijaisellaan on oikeus siirtyä eläkkeelle 60-vuotiaana TEL:n mukaisen lisäeläkejärjestelyn tai vastaavan muun järjestelmän perusteella. Hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenille ei ole annettu rahallainoja eikä vakuuksia.

Tilintarkastajille maksetut palkkiot

Vuonna 2007 Ernst & Young Oy:lle maksettiin Eläke-Fennian ja sen omistamien kiinteistöyhtiöiden tilintarkastuksesta 135 900 euroa. Konsultoinnista maksetut palkkiot olivat 18 000 euroa.

Henkilöstön keskimääräinen luku tilikauden aikana

Konttorihenkilöstö	222	222
Myyntihenkilöstö	19	19
Kiinteistöhenkilöstö	6	6

Taseen liitetiedot

1 000 euroa	Jäljellä oleva hankintameno 2007	Kirjanpito- arvo 2007	Käypä arvo 2007	Jäljellä oleva kintameno 2006	Kirjanpito- arvo 2006	Käypä arvo 2006
6. Sijoitusten käypä arvo ja arvostusero, emoyhtiö						
Kiinteistösjoiutukset						
Kiinteistöt	33 991	35 552	42 714	24 505	26 066	32 244
Kiinteistöosakkeet saman konsernin yrityksissä	136 010	148 901	208 883	136 947	149 839	209 186
Muut kiinteistöosakkeet	87 185	90 044	139 343	92 680	95 539	145 279
Lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä	218 884	218 884	218 884	232 120	232 120	232 120
Sijoitukset saman konsernin yrityksissä						
Osakkeet ja osuudet				8	8	8
Sijoitukset omistusyhteisyriksissä						
Osakkeet ja osuudet	16 651	16 651	48 180	16 651	16 651	35 200
Muut sijoitukset						
Osakkeet ja osuudet	2 759 254	2 759 260	3 205 736	2 478 278	2 478 283	2 919 352
Rahoitusmarkkinavälineet	1 909 862	1 909 862	1 874 214	1 799 239	1 799 239	1 798 834
Kiinnelainasaamiset	167 592	167 592	167 592	135 120	135 120	135 120
Muut lainasaamiset	68 109	68 109	68 109	105 988	105 988	105 988
Talletukset	55 100	55 100	55 101	3 000	3 000	3 000
Indeksiin sidotun lainan optio-osuus						
	5 452 638	5 469 955	6 028 756	5 024 535	5 041 853	5 616 331
Rahoitusmarkkinavälineiden jäljellä oleva hankintameno sisältää						
korkotuotoksi tai niiden vähennykseksi jaksotettua nimellisarvon ja hankintahinnan erotusta	-5 683			-5 717		
indeksiin sidottujen lainojen tuottoa						
Kirjanpitoarvo sisältää						
tuloutettuja arvonkorotuksia	17 318			17 318		
Arvostusero						
(käyvän arvon ja kirjanpitoarvon erotus)			558 801			574 478

1 000 euroa	Konserni 2007	Konserni 2006	Emoyhtiö 2007	Emoyhtiö 2006
Muut lainasaamiset vakuuden mukaan eriteltynä				
Pankkitakaus	10 510	14 963	10 510	14 963
Takausvakuutus	39 424	38 151	39 424	38 151
Vakuutuskirja	1 443	1 377	1 443	1 377
Kiinteistöosake	1 234	1 998	1 234	1 998
Muu vakuus	12 501	45 710	12 501	45 710
Jäljellä oleva hankintameno	65 112	102 199	65 112	102 199
Ei-vakuudelliset jäljellä oleva hankintameno yhteensä	2 997	3 789	2 997	3 789
Eläkelainasaamisten yhteismäärä				
Muut kiinnelainasaamiset	1 956	2 833	1 956	2 833
Muut lainasaamiset	9 020	13 637	9 020	13 637
Jäljellä oleva hankintameno	10 977	16 470	10 977	16 470
Saamiset saman konsernin yrityksiltä				
Muut saamiset				
7. Osakkeet ja osuudet saman konsernin yrityksissä, emoyhtiö				
Osakkeet ja osuudet				
Alkuperäinen hankintameno 1.1.			8	8
Lisäykset				
Vähennykset			-8	
Jäljellä oleva hankintameno 31.12.				8
8. Osakkeet ja osuudet omistusyhteisyhteisöissä				
Osakkeet ja osuudet				
Alkuperäinen hankintameno 1.1.			16 651	16 651
Lisäykset				
Siirrot				
Jäljellä oleva hankintameno 31.12.			16 651	16 651
Osakkeet ja osuudet		Osuus kaikista osakkeista %	Osuus kaikista äänistä %	Kirjan- pitoarvo
Vakuutusosakeyhtiö Henki-Fennia		40,0	40,0	16 651
Osakkeet ja osuudet yhteensä				16 651

1 000 euroa Osuus kaikista Kirjanpitoarvo Markkina-arvo
osakkeista, % 31.12.2007 31.12.2007

9. Muut sijoitukset, emoyhtiö

Kotimaiset ei-noteeratut osakkeet ja osuudet

		31.12.2007	31.12.2007
3Step IT Group Oy	17,50	10 184	11 088
Aina-Group Oyj	14,89	8 300	10 964
Arek Oy	4,00	560	560
Esy Oy	4,00	188	188
Exilion Capital Oy	0,25	33	33
Fibrogen Europe	0,41	482	482
Garantia Vakuutusosakeyhtiö	18,00	9 312	9 312
Imatran Seudun Kehitysytio B	0,35	8	8
International Security Technology Oy	14,47	905	905
IWS International Oy	1,97	122	122
Midinvest Oy	8,38	505	612
Nethawk Oy	1,72	784	784
Sisu Axels Oy	10,32	842	842
Team Botnia Oy	0,93	2	2
Turun Puhelin Oy	0,00		
Vaasan Puhelin Oy	0,00	1	1
Wedeco Oy	8,89	956	956
YH-Suomi Oy	18,30	11 048	11 048

Kotimaiset noteeratut osakkeet ja osuudet

AffectoGenimap Oyj	2,79	1 840	2 538
Almamedia Oyj	0,38	2 584	3 326
Amanda Capital Oyj	0,88	359	676
Amer Sports Oyj	0,32	3 811	4 253
Aspo Oyj	0,30	515	515
Cargotec Oyj	0,37	6 330	6 330
Cramo Oyj	0,49	2 598	2 598
Elcoteq SE	0,91	812	812
Electrobit Group Oyj	0,39	820	820
Elisa Oyj	0,41	12 155	14 280
Etteplan Oyj	1,59	710	1 504
Finnair Oyj	0,63	6 516	6 516
Fiskars Oyj	0,70	6 323	7 165
Fortum Oyj	0,25	38 106	69 323
Glaston Oyj	1,00	2 198	2 198
Honkarakenne Oyj	0,24	41	45
Huhtamäki Oyj	0,44	3 726	3 726
Ilkka-Yhtymä Oyj	4,58	3 500	5 154
Kemira Oyj	0,51	9 144	9 144
Kesko Oyj	0,37	12 734	13 699
Kone Oyj	0,42	12 370	22 048
Konecranes Oyj	0,41	4 775	5 895
Lassila & Tikanoja Oyj	0,26	1 770	2 270
Lännen Tehtaat Oyj	1,74	1 781	1 781
Metso Oyj	0,46	18 334	24 265
M-Real Oyj	0,71	7 546	7 546
Neste Oil Oyj	0,48	29 324	29 994
Nokia Oyj	0,10	58 499	102 102
Nokian Renkaat Oyj	0,21	3 313	6 157
OKO Osuuspankkien Keskuspankki Oyj	0,29	5 971	6 143
Oriola-KD Oyj	1,77	7 500	7 500
Orion Oyj	0,39	7 314	8 809
Outokumpu Oyj	0,22	6 589	8 378
Outokumpu Technology Oyj	0,40	4 272	6 392
PKC Group Oyj	0,97	1 505	1 505
Poyry Oyj	0,51	5 170	5 193
Raisio Yhtymä Oyj	0,77	1 500	1 500
Ramirent Oyj	0,51	5 818	6 177
Rapala VMC Oyj	1,62	3 452	3 469
Rautaruukki Oyj	0,36	9 584	14 840

1 000 euroa Osuus kaikista Kirjanpitoarvo Markkina-arvo
osakkeista, % 31.12.2007 31.12.2007

Rocla Oyj	0,70	333	333
Ruukki Group Oyj	0,52	3 440	4 218
Sampo Oyj	0,50	39 876	52 432
SanomaWSOY Oyj	0,62	18 105	20 023
SRV Group Oyj	0,95	1 757	1 757
Stockmann Oyj	0,57	9 206	9 491
Stora Enso Oyj	0,37	30 042	30 042
Suomen Terveystalo Oyj	1,47	1 940	1 940
Talentum Oyj	4,41	5 363	5 363
Technopolis Oyj	0,51	1 306	1 306
Teleste Oyj	1,24	1 476	1 476
Tietoerator Oyj	0,42	4 808	4 808
Trainers House Oyj	2,43	986	1 200
UPM-Kymmene Oyj	0,45	32 094	32 094
Uponor Oyj	0,41	5 166	5 166
Vaaho Group Oyj	0,63	198	209
Vacon Oyj	1,21	4 690	5 180
Wärtsilä Oyj	0,42	11 644	20 836
YIT Oyj	0,39	7 393	7 495

Ulkomaiset noteeratut osakkeet

A P Moller - Maersk A/S	0,009	1 405	1 459
ABB Ltd	0,010	2 869	4 703
Adidas AG	0,049	3 606	5 093
Alfa Laval Ab	0,094	2 339	4 048
Allianz AG	0,002	1 220	1 480
Assa Abloy Ab	0,072	3 436	3 436
AstraZeneca Plc	0,011	4 544	4 544
AstraZeneca Plc	0,003	1 467	1 467
Atlas Copco Ab	0,060	4 408	5 110
Axa SA	0,002	1 233	1 233
Barclays Plc	0,008	3 780	3 780
Bayer AG	0,026	6 628	12 158
Cie Generale De Geophysique-Veritas (CGG-Veritas)	0,073	3 151	3 900
Danske Bank A/S	0,009	1 607	1 607
Deutsche Bank AG	0,006	2 293	2 684
Dow Jones Euro Stoxx 50 EX fund	1,128	43 700	46 757
Ekspress Grupp AS	0,527	468	468
Ericsson LM	0,027	7 074	7 074
FLSmidth & Co A/S	0,094	3 149	3 499
Fred Olsen Energy ASA	0,045	1 042	1 126
Genmab A/S	0,112	2 072	2 072
GlaxoSmithKline Plc	0,005	4 883	4 883
Hennes & Mauritz Ab	0,034	9 166	10 419
Hexagon Ab	0,036	935	1 315
Husqvarna Ab	0,070	1 626	1 626
Infineon Technologies AG	0,053	3 232	3 232
Investor Ab	0,055	3 667	3 892
iShares MSCI Brazil Index Fund	0,323	15 624	16 446
iShares MSCI Emerging Markets Index Fund	0,089	16 846	16 846
iShares Russell 1000 Growth Index Fund	0,439	46 120	46 449
JM Ab	0,225	2 807	2 807
Koninklijke Philips Electronics NV	0,009	2 699	2 952
Modern Times Group MTG Ab	0,096	1 495	2 410
Nordea Bank Ab	0,065	17 212	19 968
Nordea Bank AB	0,040	10 663	11 839
Norsk Hydro ASA	0,013	1 203	1 609
Orkla ASA	0,029	2 597	3 968
Petroleum Geo-Services ASA	0,058	1 757	2 081
PPR Group SA	0,040	5 720	5 720

1 000 euroa	Osuus kaikista osakkeista, %	Kirjanpitoarvo 31.12.2007	Markkina-arvo 31.12.2007
RaySearch Laboratories Ab	0,419	385	609
Royal Bank of Scotland Group Plc	0,006	3 905	3 905
Sandvik Ab	0,036	4 799	5 067
Sanofi-Aventis SA	0,009	7 558	7 558
SAP AG	0,018	7 817	7 817
Schibsted ASA	0,116	2 367	2 367
Sectra Ab	0,497	1 071	1 071
Siemens AG	0,013	7 561	12 799
Skandinaviska Enskilda Banken Ab	0,038	4 382	4 382
Skanska Ab	0,050	2 578	2 584
SKF Ab	0,067	3 131	3 131
Software AG	0,228	2 478	3 912
SPDR Trust series 1	0,087	50 973	53 137
SSAB Svenska Stal Ab	0,026	836	1 165
StatoilHydro ASA	0,012	7 559	8 275
Swedbank Ab	0,029	2 907	2 907
Svenska Cellulosa Ab	0,030	2 120	2 183
Svenska Handelsbanken Ab	0,033	4 400	4 495
TELE2 Ab	0,049	2 743	2 743
Telenor ASA	0,009	1 795	2 446
TeliaSonera Ab	0,082	18 435	23 680
TeliaSonera AB	0,035	8 803	10 092
TGS Nopec Geophysical Company ASA	0,075	717	750
Total SA	0,007	8 764	9 775
Unibail-Rodamco SA	0,070	8 995	8 995
Unilever NV	0,017	5 999	7 545
Vivendi SA	0,015	4 817	5 648
Volvo Ab	0,048	5 447	8 044
Yara International ASA	0,034	1 974	3 160
Pääomarahastot			
Aboa Venture II Ky		265	265
Access Capital LP		2 172	4 660
Access Capital LP II A		2 059	5 194
Access Capital LP II B		1 489	1 568
Amanda III Eastern Private Equity Ky		1 920	2 050
Auda Capital IV Co-Investment Fund LP		888	983
Auda Capital IV(Cayman)LP		2 720	2 721
Bio Fund Ventures I Jatkoisjoitusrahasto Ky		293	581
Bio Fund Ventures I Ky		504	504
Bio Fund Ventures II Jatkoisjoitusrahasto Ky		673	673
Bio Fund Ventures II Ky		1 540	1 540
Bio Fund Ventures III Ky		2 279	2 279
Conor Technology Fund I Ky		228	228
Ecвитеc Technology Funde II Ky		2 712	2 712
Etelä-Pohjanmaan Rahasto Ky		53	152
European Fund Investments UK		2 099	2 131
Finnmezzanine III Ky		2 986	4 052
Finnmezzanine Rahasto II Ky		294	294
Finnventure Rahasto III Ky		3	67
Finnventure Rahasto V Ky		374	3 319
Forenvia Venture I Ky		57	67
GrowHow Rahasto I Ky		888	1 049
Helmet SME Ventures Ky		639	639
Industri Kapital 2000 Ltd		2 922	5 037
Industri Kapital 2007 Ltd		2 600	2 600
Intera Fund I Ky		35	35
Kareliaventure Rahasto Ky		36	36
Lapin Rahasto I Ky		160	160
Macquarie European Infrastructure Fund II		2 868	3 020
MB Equity Fund III		2 026	2 637
MB Equity Fund IV Ky		420	420
Metal Fund Ky		36	36

1 000 euroa	Osuus kaikista osakkeista, %	Kirjanpitoarvo 31.12.2007	Markkina-arvo 31.12.2007
Midinvest Fund I Ky			2 592
Midinvest Fund II Ky		707	707
Nordic Capital IV Ltd			1 859
Nordic Mezzanine Fund II LP		1 036	1 699
Power Fund II Ky		21	21
Profita Fund I Ky		62	518
Profita Fund II Ky		1 016	2 499
Profita Fund III Ky		438	438
Promotion Capital I Ky		203	203
Promotion Equity I Ky		1 106	1 622
Savon Kasvurahasto I Ky		193	492
Sentica Kasvurahasto II Ky		39	1 840
Sentica Terveysteknologia I Ky		283	283
SFK 99 Rahasto Ky		57	57
Teknoventure rahasto II Ky		1 082	1 436
Teknoventure rahasto III Ky		7	7
Terveysrahasto Oy		972	972
Osakerahastot			
Aberdeen Global - Asia Pacific Fund		20 277	31 909
ABN AMRO China Equity Fund		5 593	10 734
ABN AMRO Eastern Europe Equity Fund		19 857	26 990
ABN AMRO Latin American Equity Fund I		14 210	30 048
AXA Rosenberg Equity Alpha Trust - Japan Equity Alpha Fund		19 037	22 995
AXA Rosenberg Equity Alpha Trust - Pacific ex Japan		7 390	13 518
AXA Rosenberg Equity Alpha Trust - Pan-European Equity Alpha Fund		57 839	60 238
Celeres Aasia REIT Plus K		4 850	4 850
Celeres HR Suomi		2 005	4 121
East Capital Lux - Russian Fund		42 500	43 826
eQ Eurooppa Monityyli		24 596	28 871
Evl Greater Russia B Sijoitusrahasto		11 150	20 268
Fidelity Active Strategy Sicav - Europe Fund		40 748	46 209
Fidelity Asian Special Situations		27 050	32 830
Fidelity European Dynamic Growth Fund		8 994	13 097
Fidelity South East Asia Fund		30 440	31 524
FIM Emerging Europe Sijoitusrahasto		9 693	9 693
FIM India Sijoitusrahasto		6 854	10 861
FIM Russia Small Cap		5 000	6 239
Fondita Nordic Micro Cap B		3 000	3 289
Fondita Nordic Small Cap B		5 940	17 058
Fourton Hannibal rahasto		4 627	4 627
Fourton Odysseus rahasto		8 178	10 267
Fourton Stamina rahasto		8 634	10 938
ICECAPITAL European Property Fund		382	535
ICECAPITAL Global Infrastructure Fund		7 531	8 085
JPMorgan Funds - Europe Strategic Growth Fund		67 636	67 636
JPMorgan Funds - Europe Strategic Value I Fund		18 220	18 220
JPMorgan Investment Funds - US Select Equity Fund		43 745	43 834
PW Tactical Allocation Fund Y		3 940	3 940
PYN Populus erikoisjoitusrahasto		4 865	4 865
SA Fund tranche 1		5 150	10 266
Sampo Kestävä Arvo Osake Kasvu-osuus		5 016	5 236
State Street Actions Japon Fund		28 940	28 940
T. Rowe Price -US large cap growth eq fund		43 977	50 643
T. Rowe Price -US large cap value eq		14 835	19 292
T. Rowe Price -US sml co eq		4 775	8 002
Trigon New Europe Top Pick-3		19 149	19 149
UBGlobe		1 426	1 426

1 000 euroa	Osuus kaikista osakkeista, %	Kirjanpitoarvo 31.12.2007	Markkina-arvo 31.12.2007
Korkorahastot			
Aktia Inflation Bond+		49 866	49 866
Alcentra European Credit Fund		40 894	40 988
Ares Enhanced Credit Opportunities Offshore Fund Ltd		9 473	9 475
BlueBay Emerging Market Bond Fund		24 100	27 147
BlueBay Emerging Markets Local Currency Fund		25 381	31 602
CypressTree Leveraged Alternative Income Fund		10 963	10 963
GLG Investments plc - Global Convertible UCITS		19 527	19 527
ING (L) Renta Fund Emerging Markets Debt Hard Currency			
ING (L) Renta Fund Emerging Markets Debt Local I Hedged CAP		20 000	20 881
OCM European Credit Opportunities Fund (Cayman) Ltd		11 850	11 850
OCM Opportunities Fund VII		2 305	2 305
OP-Solid		10 721	10 798
Petercam L Fund		21 226	28 539
Stone Tower Offshore Credit Fund		9 216	9 218
Sydivest Engros Emerging Market Local Currency Bonds		11 184	12 474
UBAM - Emerging Market Bond Fund		30 000	30 593
UBAM - Local Currency Emerging Market Bond		30 000	32 736
Kiinteistösijoitusrahastot			
Archstone German Fund		7 229	7 229
EPI Russia I Ky		5 475	5 475
Exilion Real Estate I Ky		12 000	12 000
ICECAPITAL Housing Fund I Ky		5 556	5 556
ING DOF Development Fund CV		29	52
Ing Dutch Office Fund II BV		9 708	10 485
Ing Property Fund Central and Eastern Europe		5 093	5 093
Prologis European Properties Fund II		1 334	1 334
SPONDA Kiinteistörahassto I Ky		10 722	10 722
Tishman Speyer European Core Fund A		8 708	8 708
Tishman Speyer European Strategic Office Fund Scots Feeder L.P.		6 134	9 057
UK Shopping Centre Feeder Fund Limited Partnership		8 637	8 637
Hedgefund			
Amber Fund (Cayman) Ltd.		12 227	13 789
AQR Absolute Return Offshore Fund Ltd.		12 530	12 532
Aspect Diversified Fund		686	741
Aspect Diversified Fund		10 000	11 045
Auda Global Feeder Fund		10 207	11 530
Blackstone Fifth Avenue Offshore Fund Ltd.		25 474	35 549
Blackstone Global Park Avenue Fund L.P.		33 965	34 049
Blackstone Kailix Offshore Fund Ltd.		13 468	13 468
Bluebay Value Recovery Fund Ltd.		8 155	8 932
Canyon Value Realization Fund		1 532	1 818
Capula Global Relative Value Fund Ltd.		13 586	13 993
Carnegie Fund III - Worldwide Long-Short Fund		5 000	7 802
Cheyne Balanced CSO Fund Inc		12 227	12 792
Cheyne Special Situations Fund Inc.		14 081	14 081
CQS Capital Structure Arbitrage Feeder Fund Ltd.		8 152	8 656
CQS Asia Feeder Fund Ltd.		9 209	10 056
CQS Convertible and Quantitative Strategies Feeder Fund Ltd Class 2A		9 235	9 335
CQS Convertible and Quantitative Strategies Feeder Fund Ltd.		4 618	4 668
D.E.Shaw Oculus International Fund		14 679	18 411
DB Platinum IV - Croci Alpha Pairs Sectors Fund		10 000	10 899
Deephaven Market Neutral Fund Ltd.		13 586	13 941
DKR Soundshore Oasis Fund Ltd.		10 190	11 386

1 000 euroa	Osuus kaikista osakkeista, %	Kirjanpitoarvo 31.12.2007	Markkina-arvo 31.12.2007
Drake Global Opportunities Fund Ltd.		6 647	6 648
Farrington Alpha One		15 000	15 672
Finisterre Sovereign Debt Fund		5 000	5 771
FrontPoint Multi-Strategy Fund		4 076	5 221
FrontPoint Multi-Strategy Fund		4 076	5 542
FrontPoint Multi-Strategy Fund		4 076	5 253
FrontPoint Multi-Strategy Fund		4 076	5 259
GLG Global Utilities Fund		13 670	13 670
GLG Market Neutral Fund - Convertible		20 101	27 023
GLG Multi-Strategy Fund SICAV		15 000	16 011
Goldentree Offshore Ltd.		12 227	13 834
HALCYON Offshore fund Ltd		851	992
Highbridge Asia Opportunities		1 189	1 356
Highbridge Capital Corporation		13 586	13 760
Highland Crusader Fund II Ltd		8 455	8 457
HVB Alternative Program Tapestry Fund		16 983	19 913
HVB Alternative Program Tapestry Fund Vintage		8 152	9 467
Ikos Financial Fund		1 206	1 207
Lansdowne Macro Fund Ltd		7 000	8 533
LIM Asia Arbitrage Fund Inc		1 602	1 666
Man AHL Alpha PLC		8 831	10 531
Man Global Strategies Investment Strategies Ltd		866	866
Marathon Overseas Fund		1 904	1 978
Melchior Japan Fund Ltd.		8 530	8 526
Navesink Investments Ltd		850	892
NWI Explorer Global Fund, Ltd.		8 831	9 369
Opstock Equity Hedge		10 000	10 653
Orn Event Fund Ltd		352	367
OZ Overseas Fund II		14 265	16 551
Paulson Advantage Ltd		13 586	22 502
Pequot Corporate Opportunities Fund Inc		1 351	1 351
Polygon Global Opportunities Fund Class		12 338	12 341
PSAM WorldArb Fund Ltd		1 202	1 355
R2 Alpha Strategies PLC - R2 Crystal Fund		32 001	33 512
RAB Diversified Commodities Fund Ltd.		14 032	14 032
SEB Alternative Investment - Institutional Portfolio		20 000	20 304
Selectinvest Arbitrage & Relative Value Ltd		8 152	9 632
Shepherd Investments International Ltd		2 049	2 308
Sloane Robinson Global Fund		1 024	1 426
Swiss Capital Long/Short Equity Fund		4 076	5 048
Taconic Opportunity Offshore Fund Ltd.		11	12
Taconic Opportunity Offshore Fund Ltd.		6	9
Taconic Opportunity Offshore Fund Ltd.		5	6
Taconic Opportunity Offshore Fund Ltd.		2	2
Taconic Opportunity Offshore Fund Ltd.		1	2
Taconic Opportunity Offshore Fund Ltd.		654	800
Temujin International Fund Ltd		8 831	8 897
Temujin International Fund Ltd		1 291	1 296
The Black Mesa Fund Ltd.		10 190	10 214
The Bluebay Emerging Market Total Return Fund Ltd.		4 121	4 813
The Bluebay Global Credit Fund Ltd.		4 122	4 276
Threadneedle European Crescendo Fund Ltd		1 575	1 708
Tisbury Europe Fund Ltd		14 486	14 486
Treesdale Fixed Income Fund Ltd.		8 659	8 659
UBP Selectinvest ARV Ltd.		17 662	18 542
Vicis Capital Fund (International)		19 020	21 105
Winton Futures Fund Ltd		4 076	5 678
Takuuosuus			
Keskinäinen vakuutusyhtiö Fennia		3 364	3 364
Muut sijoitukset yhteensä		2 759 260	3 205 736

1 000 euroa

Emoyhtiö
2007Emoyhtiö
2006**Vastuut****Johdannaissopimuksista johtuvat vastuut****Ei-suojaavat johdannaiset****I Korkojohdannaiset**

Optiosopimukset

Ostetut optiot

Kohde-etuuksien nimellisarvo	22 900	467 000
Sopimusten käypä arvo	690	4 410

Asetetut optiot

Kohde-etuuksien nimellisarvo	113 900	579 500
Sopimusten käypä arvo	-3 460	-2 940

Swaptiot

Asetetut swaptiot

Kohde-etuuksien nimellisarvo	50 000	
Sopimusten käypä arvo	-768	

Markkina-arvo ei sisällä tilikauden siirtyvää korkoa.

II Valuuttajohdannaiset

Avoimet termiini- ja futuurisopimukset

Kohde-etuuksien nimellisarvo	726 262	470 097
Sopimusten käypä arvo	23 959	10 205

Suljetut termiini- ja futuurisopimukset

Kohde-etuuksien nimellisarvo	18 190	37 358
Sopimusten käypä arvo	226	698

Avoimet optiosopimukset

Ostetut optiot

Kohde-etuuksien nimellisarvo	33 965	129 081
Sopimusten markkina-arvo	738	1 816

Asetetut optiot

Kohde-etuuksien nimellisarvo	67 930	258 162
Sopimusten käypä arvo	-511	-1 422

III Osakejohdannaiset

Avoimet termiini- ja futuurisopimukset

Kohde-etuuksien nimellisarvo		20 785
Sopimusten käypä arvo		105

Optiosopimukset

Ostetut optiot

Kohde-etuuksien nimellisarvo	233 750	1 136 650
Sopimusten käypä arvo	4 934	5 099

Myydyt optiot

Kohde-etuuksien nimellisarvo	495 000	855 000
Sopimusten käypä arvo	-2 602	-2 524

IV Luottoriskijohdannaiset

Ostettu suoja

Kohde-etuuksien nimellisarvo	150 000	
Sopimusten käypä arvo	895	

Myyty suoja

Kohde-etuuksien nimellisarvo	25 000	
Sopimusten käypä arvo	-35	

1 000 euroa	Emoyhtiö 2007	Emoyhtiö 2006
Suojaavat johdannaiset		
I Korkejohtannaiset		
Koronvaihtosopimukset		
Sopimusten nimellisarvo	13 586	15 186
Sopimusten käypä arvo	1 037	964
II Valuuttajohdannaiset		
Avoimet valuuttavaihtosopimukset		
Kohde-etuksien nimellisarvo	45 513	50 873
Sopimusten käypä arvo	8 873	3 289
Sijoitussitoumukset		
Pääomarahastot	112 416	40 182
Kiinteistösijoitusrahastot	28 890	15 883
Leasing- ja vuokravastuu		
Leasing-vastuu alkaneella tilikaudella	50	243
Leasing-vastuu seuraavilla tilikausilla	5	487
Muut vastuusitoumukset		
Arvonlisäverolain 188§ mukainen vastuu verovelvollisuusryhmän alv-velasta	-553	706
Uudisrakentamisesta ja kiinteistöjen peruseräparannuksista tehtyjen alv-vähennysten palautusvastuu	307	339
10. Vakuutustekninen vastuovelka		
Vakuutusmaksuvastuu		
Vastaiset eläkkeet	3 008 499	2 857 985
Osittamaton lisävakuutusvastuu	539 934	583 044
Ositettu lisävakuutusvastuu	15 277	7 445
Osaketuottosidonnainen lisävakuutusvastuu	1 055	
Vakuutusmaksuvastuu yhteensä	3 564 765	3 448 474
Korvausvastuu		
Alkaneet eläkkeet	1 827 596	1 564 546
Tasotusmäärä	260 088	256 639
Korvausvastuu yhteensä	2 087 685	1 821 185
Vakuutustekninen vastuovelka yhteensä	5 652 450	5 269 659
Toimintapääoma		
Oma pääoma ehdotetun voitonjaon vähentämisen jälkeen	30 086	28 460
Tilinpäätössiirtojen kertymä	143	191
Omaisuuksien käypien arvojen ja taseen kirjanpitoarvojen välinen arvostusero	590 065	591 669
Osittamaton lisävakuutusvastuu	539 934	583 044
Aktivoidut vakuutusten hankintamenot ja aineettomat hyödykkeet	-365	-512
Muut erät	-3 604	-457
	1 156 259	1 202 395
Työeläkevakuutusyhtiölain 17 §:n toimintapääoman vähimmäismäärä	463 180	459 634
Runsas vahinkoisten vuosien varalle vakuutustekniseen vastuuelkaan sisältyvä tasotusmäärä	260 088	256 639

1 000 euroa	Takuupääoma	Muut rahastot	Kertyneet voittovarot	Yhteensä
11. Oma pääoma, emoyhtiö				
31.12.2006	1 682	24 318	2 460	28 460
Siirto käyttörahastoon		2 300	-2 300	
Jaettu takuupääoman korkona				
Siirto hallituksen käyttövaroihin			-10	-10
Tilikauden voitto			1 636	1 636
31.12.2007	1 682	26 618	1 786	30 086
		Lukumäärä	Nimellisarvo	Kirjanpitoarvo

Takuupääoma

Keskinäinen Vakuutusyhtiö Fennia		10	1 682	1 682
----------------------------------	--	----	-------	-------

Oman pääoman jakautuminen ehdotetun voitonjaon jälkeen

Takuuosuuden omistajien osuus:				
Takuupääoma	1 682			
Ehdotettu voitonjako takuupääoman omistajille				
Vakuutuskenottajien osuus ehdotetun voitonjaon jälkeen	28 404			
Yhteensä	30 086			

Voitonjakokelpoiset varat

Tilikauden voitto/tappio	1 636			
Muu vapaa oma pääoma	23 255			
Muut rahastot	150	23 404		
Kertyneet voittovarot				
Voitonjakokelpoiset varat yhteensä	25 041			

1 000 euroa	Takuupääoma	Muut rahastot	Kertyneet voittovarot	Yhteensä
12. Oma pääoma, konserni				
31.12.2006	1 682	24 433	-10 351	15 763
Siirto käyttörahastoon		2 300	-2 300	
Lainanlyhennysrahasto		233		233
Jaettu takuupääoman korkona				
Siirto hallituksen käyttövaroihin			-10	-10
Tilikauden voitto			3 842	3 842
31.12.2007	1 682	26 965	-8 819	19 828
		Lukumäärä	Nimellisarvo	Kirjanpitoarvo

Takuupääoma

Keskinäinen Vakuutusyhtiö Fennia		10	1 682	1 682
----------------------------------	--	----	-------	-------

Oman pääoman jakautuminen ehdotetun voitonjaon jälkeen

Takuuosuuden omistajien osuus:				
Takuupääoma	1 682			
Ehdotettu voitonjako takuupääoman omistajille				
Vakuutuskenottajien osuus ehdotetun voitonjaon jälkeen	18 146			
Yhteensä	19 828			

Voitonjakokelpoiset varat

Tilikauden voitto/tappio	3 842			
Muu vapaa oma pääoma				
Muut rahastot	23 255			
Kertyneet voittovarot	-12 661	10 593		
Tilinpäätössiirtojen kertymän oman pääoman osuus		5		
Voitonjakokelpoiset varat yhteensä	14 441			

Tuloksen käsittely

Hallitus esittää, että tilikauden voitosta 1 636 361,34 euroa käyttörahastoon siirretään	1 600 000,00 euroa
hallituksen käyttövaroihin siirretään	10 000,00 euroa
voitto- ja tappioutilille jätetään	26 361,34 euroa

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehtävänä on edistää Eläke-Fennian toiminnan tuloksellisuutta, tehokkuutta ja tarkoituksenmukaisuutta, ylläpitää taloudellisen ja toiminnallisen tiedon luotettavuutta ja eheyttä, varmistaa lakien, määräysten ja sopimusten noudattamista sekä turvata yhtiön omaisuutta. Eläke-Fennian sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa organisoitiin uudelleen vuoden 2007 alussa. Yhtiön johto vastaa yhtiön ohjaamiseen liittyvästä sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta. Sisäisestä valvonnasta, riskienhallinnasta ja riskienvalvonnasta vastaavat riskiä ottavat yksiköt (linjat) oman toimintansa osalta. Riippumattomalle riskienvalvonnalle kokonaisuudessaan ei muodostettu omaa organisaatiota, vaan eri organisaatioiden tekemä työ muodostaa riskienvalvontatoiminnon. Riippumattoman riskienvalvontatoiminnon työhön kuuluu mm. talouslinjan tekemä raportointi sekä myös riskienhallintatoiminnon (aktuaaritoimi ja riskienhallintayksikkö) työt, joista keskeisimmät ovat yhtiön riskienhallintasuunnitelman koordinointi ja siitä sekä linjojen riskienhallinnasta raportointi. Eläke-Fennian hallitus arvioi vuosittain sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tilan. Edellä mainittu arvio pohjautuu yhtiön sisällä tehtyihin linjakohtaisiin itsearviointeihin sekä sisäisen tarkastuksen lausuntoon.

Eläke-Fennian hallitus on hyväksynyt yhtiön ohjaamiseen liittyvän **yhtiön riskienhallintasuunnitelman**. Lisäksi kunkin linjan tulee laatia oma riskienhallintasuunnitelma. Hallituksen apuna toimii tarkastusvaliokunta, joka avustaa hallitusta yhtiön taloudelliseen raportointiin, riskeihin, sisäiseen valvontajärjestelmään sekä sisäisen tarkastajan ja tilintarkastajien töihin liittyvissä valvontatehtävissä. Riskienhallintasuunnitelma pohjautuu menettelyyn, jossa toimintaan liittyvät riskit tunnistetaan, niiden vaikutus arvioidaan, riskien hallinnointikeinot määritellään ja sovitaan valvontakeinot toimenpiteiden seuraamiseksi. Riskienhallintaprosessi on integroitu toiminnan suunnitteluun ja prosessin keskeisenä tehtävänä on varmistaa yhtiön strategisten tavoitteiden ja muiden tärkeiden toimintaan liittyvien tehtävien toteutuminen. Hallitus saa vuosittain riskejä ottavista tahoista riippumattoman selvityksen riskienhallintasuunnitelman mukaisten toimenpiteiden etenemisestä.

Sijoitussuunnitelman osana hallitus vahvistaa **sijoitustoiminnan riskienhallintasuunnitelman ja hyväksyy johdannaisten käytön periaatteet**. Sijoitussuunnitelmassa on vahvistettu sijoittamista koskevat limiitit ja rajoitteet sekä päätöksentekovaltuudet. Katetta, toimintapääomaa, vakavaraisuusasetmaa ja eri omaisuuslajien riskitunnuslukuja seurataan jatkuvasti. Sijoituskomitean, sijoitustoiminnan ohjausryhmän ja sijoitusyksiköiden

tukena yhtiössä toimii **finanssiriskiryhmä**, jonka tehtävänä on kehittää riskin mittaamisen välineitä, ja **arvo-paperiprosessiryhmä**, joka tukee linjojen ylittävän sijoitusprosessin operatiivista toimintaa.

Linjaohitajien vastuulla on valvoa omien toimintojensa osalta, että sisäinen valvonta toteutuu ja linjakohtaiset riskienhallintaprosessit ovat asianmukaiset. Johtoryhmä seuraa toimenpiteiden edistymistä, keskeisten riskien yhteisvaikutusta ja niiden suhdetta yhtiön riskinkantokykyyn. Edellä olevan lisäksi Eläke-Fenniaan on organisoitu **hankehallintajärjestelmä**, jonka tehtävänä on mm. seurata kehityshankkeisiin liittyviä riskejä. Tämän lisäksi yhtiössä toimii **turvallisuusryhmä**, jonka tehtävänä on kehittää kokonaisturvallisuuden eri osa-alueita ja valvoa sovittujen tehtävien toimeenpanoa.

Jokaiselle työeläkeyhtiölle on vakuutusyhtiölain 18 luvun 8 §:n mukaan nimettävä vakuutusmatemaatikko, jonka tehtävänä yhtiön sisällä on huolehtia muun muassa **vakuutusmatemaattisten menetelmien asianmukaisuudesta**.

Riskinkantokyky ja riskinottohalukkuus

Toimintapääoman avulla varaudutaan **sijoitustoiminnan riskeihin**, ja sen tulee olla niin suuri, että sillä voidaan riittävällä todennäköisyydellä peittää vastuuelan katteena olevien omaisuserien arvojen ja tuottojen odotettavissa olevat vaihtelut. Toimintapääoman tarve riippuu suoraan sijoitusomaisuuden riskipitoisuudesta. Eläke-Fennian toimintapääoma oli vuoden 2007 lopussa 1 156 miljoonaa euroa.

Yhtiön **kokonaisriskiaseman** ja **riskinkantokyvyn** arvioinnissa sijoitustoiminnan osalta keskeisimmät tunnusluvut ovat toimintapääoman määrä suhteessa vastuuvelkaan (vakavaraisuusaste) ja toimintapääoman määrä suhteessa säännösten mukaiseen vakavaraisuusrajaan (vakavaraisuusasetmaa). Hallitus on vahvistanut yhtiön sijoitustoiminnan **riskinottohalukkuuden** asettamalla vakavaraisuusasetmalle ohjausrajan, jonka puitteissa riskinottoa säädetään.

Vakuutusliikkeeseen liittyviin riskeihin on varauduttu vastuuelkaan sisältyvillä **tasoiutus- ja tasausvastuulla**. Tasoiutusvastuu puskuroi yhtiökohtaisia vakuutusteknisiä riskejä ja tasausvastuu järjestelmän yhteisellä vastuulla oleviin eläkkeisiin ja niiden rahoitukseen liittyviä epävarmuustekijöitä. Tasausvastuulla on järjestelmäkohtainen alaraja, mutta yhtiökohtaisesti sillä ei ole alarajaa. Tasoiutusvastuulla on yhtiökohtainen ala- ja yläraja. Yhtiöllä oli vuoden 2007 lopussa tasoiutusvastuuta noin 260 miljoonaa euroa. Tasoiutusvastuun määrä on turvaava.

Sijoitustoimintaan liittyvät riskit ja niiden hallinta

Sijoitusstrategian valintaa säätelevät mm. yhtiön toimintapääoman määrä, vakavaraisuusasema, kateasema sekä vastuille edellytetty korkovaade. **Optimaaliseen tuotto-riskisuhteeseen pyritään** pääsemään monipuolisella hajautuksella sekä omaisuuslajien välillä että sisällä.

Omaisuuslajikohtaisia riskejä hallitaan seuraamalla yli- ja alipainoja omaisuuslajin sisäistä hajautusta kuvastavaan vertailuindeksiin nähden. **Osakesijoitusten hintariskiä** hallitaan hajauttamalla sijoituksia maantieteellisesti, markkinoiden eri osiin, eri sijoitustyyliin ja rahastoihin. **Korkoriskiä** hallitaan seuraamalla ja muuttamalla sijoitusten duraatiota. **Likviditeettiriskiä** hallitaan siten, että rahamarkkinasalkku on riittävän suuri ja että myös muiden omaisuuslajien sijoituksista riittävä osa on likvideissä kohteissa. **Luottoriskiä** hallitaan hajauttamalla sijoituksia eri toimialoille ja luottoluokkiin sekä maantieteellisesti. **Suoralta valuuttariskiltä** pääasiassa suojaudutaan ja riskiä hallinnoidaan seuraamalla valuuttaprosenttia ja suojausastetta omaisuuslajeittain ja valuutoittain. Omaisuuslajikohtaisia riskejä hallinnoidaan myös johdannaisia käyttämällä. Yritysrahoituksen lainoihin liittyen tehdään yritysanalyysijä, asiakasseurantaa ja lainojen vakuuseurantaa. **Kiinteistösijoituksissa** kiinnitetään huomiota maantieteelliseen jakaumaan, vuokratulojen toimialajakaumaan, hankintojen ajoitukseen sekä käyttötyyppijakaumaan.

Yhtiön aktuaari antaa sijoitussuunnitelman laatimista varten selvityksen vastuuvelan edellyttämistä vaatimuksista sijoitustoiminnalle ja lausunnon niiden täytymisestä sijoitussuunnitelmassa. Riskienhallintasuunnitelmaa varten hallitukselle laaditaan myös arvio sijoituksiin sisältyvistä riskeistä ja yhtiön riskinkantokyvystä lyhyellä ja pitkällä tähtäyksellä.

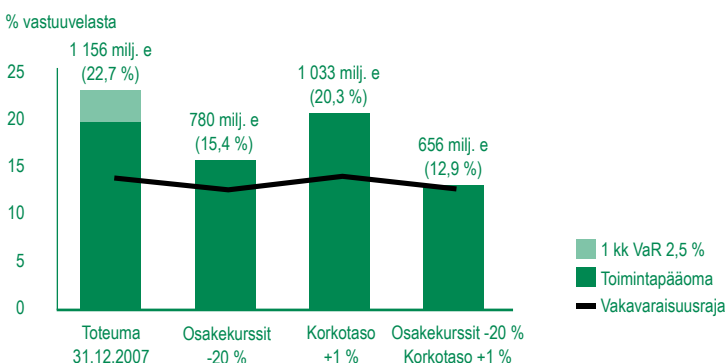
Allokaatiopäätösten teossa sekä yhtiön kokonaisriskiaseman seurannassa ja arvioinnissa käytetään vakavaraisuusaseman ja -asteen lisäksi Value at Risk (VaR) -laskentaa, sijoitussalkun optimointia ja stressitestejä yhtiön vakavaraisuudelle. Lisäksi seurataan toteutuneiden tuottojen kehittymistä tuottovaateeseen verrattuna. Sijoitusyksikössä riskien ja tuottojen kehittymistä seurataan päivittäin. Omaisuuslajikohtaisista riskeistä ja tuotoista, mukaan lukien johdannaiset, raportoidaan kuukausittain hallitukselle ja viikoittain salkunhoitajille ja sijoituskomitean jäsenille.

Stressitesteissä arvioidaan, miten muutos osakekurseissa tai korkotasossa vaikuttaisi yhtiön vakavaraisuuteen. Stressitestilaskelmien tulokset hetkellä 31.12.2007 on koottu oheiseen kaavioon. Lisäksi kaaviossa on esitetty samalta hetkeltä VaR, jota suuremman tappion todennäköisyys on 2,5 prosenttia kuukaudessa.

Johdannaisia käytetään omaisuuden suojaamisen lisäksi myös allokaatiomuutosten tekemiseen. **Johdannaisten käytön periaatteissa** on kuvattu omaisuuslajeittain ne johdannaistyyppit ja johdannaistrategiat, joita voidaan käyttää. Johdannaisten vaikutus käy ilmi johdolle ja hallitukselle raportoiduista tuotto- ja riskiluvuista ja riskikorjatuista omaisuusjakaumista. Myös tehdyistä johdannaissopimuksista raportoidaan säännöllisesti. Yhtiön hallitukselle annetaan vuosittain selvitys johdannaissopimusten käytön perusteiden soveltamisen kokonaisvaikutuksesta vakavaraisuusrajaan.

Sijoituspäätökset valmistellaan ja toteutetaan sijoituslinjassa. Sijoitusomaisuuden markkina-arvostaminen ja operatiivista toimintaa tukeva raportointi ovat sijoituslinjaan kuuluvan sijoitushallinnon vastuulla. Virallinen tuotto-, vakavaraisuus-, ja kateraportointi sekä limiittiseuranta

Herkkyysanalyysi

tuotetaan talouslinjassa. Sijoitusten vakavaraisuusluokittelussa sovelletaan Eläke-Fennian hallituksen hyväksymiä perusteita. Perusteiden soveltamisen vaikutusta yhtiön vakavaraisuuteen seurataan viikoittain. Yhtiön hallitukselle annetaan vuosittain hyväksyttäväksi selvitys luokitteluperusteiden soveltamisesta ja sen vaikutuksesta yhtiön vakavaraisuusasemaan.

Vakuuttamiseen liittyvät riskit ja niiden hallinta

Keskeiset vakuuttamiseen liittyvät riskit syntyvät maksua määrättäessä käytettyihin arvioihin eläkkeiden ja muiden kulujen alkavuudesta ja vastuovelkaperusteita määrättäessä käytettyihin arvioihin odotettavissa olevasta eläkkeiden kestosta pitkällä aikavälillä. Turvaamisvaatimukset täyttävät maksu- ja vastuovelkaperusteet ovat kaikille työeläkeyhtiöille samat ja ne vahvistaa sosiaali- ja terveysministeriö. Yhteisiin perusteisiin liittyy riski siitä, että yksittäisen yhtiön tulos voi periaatteessa olla systemaattisesti muita yhtiöitä huonompi esimerkiksi yhtiön vakuutettujen muista yhtiöistä poikkeavan kannanrakenteen johdosta esimerkiksi, jos yhtiössä vakuutettujen yritysten toimialajakauma poikkeaa merkittävästi keskimääräisestä jakaumasta. Vakuutuskannan rakenne voi myös johtaa yhteisen maksun hoitokustannusosan osalta vastaavanlaiseen tilanteeseen.

Työeläkeyhtiöt valmistelevat ja hakevat yhdessä vakuutusmaksun, vastuuvelan ja vähimmäistuottovaatimuksen perusteet. Eläke-Fennia osallistuu laskuperusteiden

valmisteluun vakuutusmatemaatikon johdolla yhdessä vakuusteknisen toiminnon kanssa. Työeläkeyhtiöiden yhteistyö on säädetty pakolliseksi.

Laissa on säädetty myös yhteisestä tuottovaatimuksesta, joka määräytyy alan keskimääräisen toimintapääomatason mukaan ja vuodesta 2007 alkaen myös osin keskimääräisen osaketuoton mukaan. Yhtiön toimintapääoman tasoa suhteessa järjestelmän keskiarvoon on seurattava tarkoin, sillä pitempiaikainen oleellinen poikkeama alaspäin alan keskiarvosta voi muodostua riskiksi tuottotavoitteen saavuttamiselle. Eläkelaitokset vastaavat yhteisesti konkurssiin menneen eläkelaitoksen eläkevastuista.

Vakuutusliikkeen tuloksen heilahteluihin on siis varauduttu vastuovelkaan sisältyvällä **tasoiusvastuulla**. Tasoiusvastuun työkyvyttömyyssosaan kertyneitä positiivisia tuloksia on käytetty TEL-maksun työkyvyttömyysmaksun alentamiseen jo vuodesta 2002 alkaen. Alennuksia jatketaan edelleen vuonna 2008. Yhtiön työkyvyttömyyseläkeliikeyn tulos tulee olemaan **negatiivinen vuonna 2007**. Työhyvinvoinnin asiantuntijatuen tarjoamien työkykyä edistävien ja työkyvyttömyysmenoa pienentävien ratkaisujen avulla pyritään vaikuttamaan eläkemenoon.

Eläke-Fennian vuoden 2007 tilinpäätösvastuiden pohjana oleva vastuuelka 31.12.2006 jakautui vakuutusmaksu- ja korvausvastuuseen sekä vakuutuslajeille alla esitetyn mukaisesti. Tasoiusvastuun määrä 31.12.2006 oli 257 miljoonaa euroa ja sen alaraja noin 62 miljoonaa

Sijoitusten riskijakauma ja riskiluvut 2007

	Markkina-arvo milj. e	Riskijakauma milj. e	Tuotto %	Volatiliteetti %
Korkosijoitukset	2 560,6	2 584,1	1,3 %	
Lainasaamiset	237,7	237,7	4,3 %	
Joukkolainat	1 884,1	2169,6	0,5 %	2,1 %
Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset	438,8	176,9	4,2 %	
Osakesijoitukset	2 076,7	2 053,2	5,5 %	
Noteeratut osakkeet	1 919,4	1 895,9	3,7 %	11,6 %
Private equity -sijoitukset	69,0	69,0	42,4 %	
Noteeraamattomat osakesijoitukset	88,4	88,4	24,4 %	
Kiinteistösijoitukset	698,2	698,2	11,1 %	
Suorat kiinteistösijoitukset	613,9	613,9	11,0 %	
Kiinteistösijoitusrahastot ja yhteissijoitusyritykset	84,4	84,4	11,9 %	
Muut sijoitukset	770,8	770,8	3,8 %	
Hedge fund -sijoitukset	770,8	770,8	3,8 %	4,4 %
Sijoitukset yhteensä	6 106,3	6 106,3	4,0 %	4,8 %

Markkina-arvo sisältää kertyneet korot. Riskijakauma = riskin mukaan laskettu (johdannaisilla oikaistu). Tuotto = aika- ja rahapainotteisella kaavalla laskettu tuotto sitoutuneelle pääomalle (mukautettu Dietz). Volatiliteetti = kahden vuoden kuukausituotoista laskettu annualisoitu keskihajonta. Joukkolainojen modifioitu duraatio on 5,88 vuotta.

euroa ja yläraja 623 miljoonaa euroa. Oheisessa kaaviossa on myös kuvattu TEL-perusvakuutuksen vastuuvelan ajallista purkautumista maksettaviksi eläkkeiksi.

Yhtiöllä ei ole vastuuvaihtomahdollisuutta, koska järjestelmä on lakisääteinen. Eläke-Fennia välttää aktiivisessa vakuutushankinnassaan yrityksiä, joilla on ollut häiriöitä maksuliikenteessään. Luottotappioiden määrään pystytään myös vaikuttamaan tehokkaalla perinnällä ja maksuhäiriöiden seurannalla. Koska eläketurvan tulee olla taattu kaikissa tilanteissa, sisältyy tasoiusvastuuseen osa, jolla yhtiö varautuu myös saamatta jääviin maksuihin.

Yhtiön liikekuluja varten peritään TyEL- ja YEL-maksun yhteydessä hoitomaksua, jolla katetaan liikekulut. Hoitomaksuksi luetaan myös työkyvyttömyysratkaisutapahtumien kappalemäärästä riippuva vakuutusmaksun osuus. Jos hoitomaksu ei riitä kaikkiin liikekuluihin, joudutaan osa kuluista kattamaan sijoitustoiminnan tuotoilla, ja näin ollen yhtiön tulos heikkenee.

Vakuutusten hankintaan ja hoitamiseen liittyvät riskit ja niiden hallinta

Asiakaskantaan liittyviä keskeisiä riskejä ovat markkina-, asiakas- ja kumppaniriskit. Toteutuessaan riskit vaikuttavat heikentävästi kasvutavoitteisiin ja markkinaosuuteen työeläkemarkkinassa.

Markkina- ja toimintaympäristömuutoksiin varaudutaan sekä markkinointitoimenpitein että teknisiä valmiuksia kehittämällä. Teknisillä valmiuksilla pyritään helpottamaan

vakuutusten myyntiä ja hoitoa. Yhteistyötä kumppaneiden kanssa vahvistetaan edelleen varmistamalla kaikkien kannalta oikeat painotukset eri asiakassegmentteihin. Asiakasrajapinnassa toimintaa on vahvistettu asiakassegmenttikohtaisilla toimenpiteillä ja palvelumalleilla.

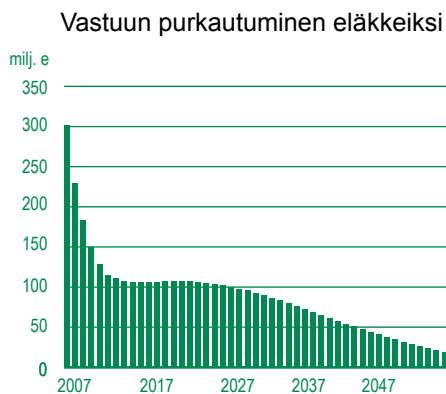
Eläke-Fenniassa viedään läpi myös omaa kehitysohjelmaa, jonka keskeisenä tavoitteena on tukea yhtiön strategisia tavoitteita. Hankeohjelma on laadittu siten, että sitä voidaan tarvittaessa sopeuttaa käytössä oleviin resursseihin. Yhtiössä on käytössä hankkeiden ohjausmenettely, joka koskee kaikkia yhtiön keskeisiä hankkeita. Hankeohjaukseen on kiinteästi sitoutettu yhtiön liiketoiminnasta vastuulliset.

Ulkoistettuihin toimintoihin liittyvät riskit ja niiden hallinta

Koska yhtiön omat henkilöresurssit ovat niukat eikä nopeasti kehittyvän ympäristön aiheuttamiin jatkuviin osaamisvaatimusten muutoksiin ole mahdollista varautua omalla henkilöstöllä, on tarkoin harkittuja osia peruspalveluiden tuottamisesta ulkoistettu. Valintakriteereinä ovat olleet toimitusvarmuus ja luotettavuus. Sopimukset on laadittu parhaita nykykäytäntöjä noudattaen, sisältäen mm. sanktioidut laatutasosopimukset. Ostopalveluiden hinta- ja laatutason varmistamiseksi palveluja on hajautettu.

Uudistuneen TyEL-lainsäädännön aiheuttamat merkittävät järjestelmämuutokset tulivat Arekin ansaintajärjestelmän ja siihen liittyvien yhtiön omien järjestelmätöiden

31.12.2006	
Vakuutusmaksuvastuu	
TEL-perusvakuutus	2 807,4
TEL-lisäeläkevakuutus	34,9
Lisävakuutusvastuu	590,5
Yhteensä	3 432,7
YEL-perusvakuutus	11,7
YEL-lisäeläkevakuutus	3,0
Yhteensä	14,8
Vakuutusmaksuvastuu yhteensä	3 447,5
Korvausvastuu	
TEL-perusvakuutus	
Alkaneet eläkkeet	1 516,1
Tasoiusvastuu	251,2
Yhteensä	1 767,3
TEL-lisäeläkevakuutus	
Alkaneet eläkkeet	43,2
Tasoiusvastuu	6,2
Yhteensä	49,4
TEL yhteensä	1 816,8
YEL-perusvakuutus	0
YEL-lisäeläkevakuutus	3,3
YEL yhteensä	3,3
Korvausvastuu yhteensä	1 820,1

myötä menestyksellisesti käyttöön vuoden 2007 aikana. Myös yhtiön oma pitkäaikainen hanke eläkekäsittelyn työnohjauksen ja asiakirjaprosessin sähköistämiseksi valmistui laajaan käyttöön vuoden lopulla. Näiden hallinnallisesti vaativien töiden valmistuttua on tietojärjestelmäriskien hallinnan painopisteenä erityisesti palveluina hankittavien tietojärjestelmien palvelu- ja kustannustason aktiivinen valvonta ja hoito. Tähän liittyy kiinteänä osana IT-toiminnan prosessien uudistaminen, ns. CobIT-viitekehysten mukaan.

Toimittajahallinnan näkökulmasta keskeiset toiminnalliset ja taloudelliset riskit ovat Arek Oy:n, Tietoenator Esy Oy:n ja käyttöpalveluita toimittavan Tietoenator Pension Insurancen alueilla. Arekin ja Tietoenator Esyn osalta riskejä hallitaan voimakkaalla sitoutumisella yhtiöiden johtamiseen myös hallitustyöskentelyn tasolla. Käyttöpalveluissa erityinen painopiste tulee olemaan vuoden 2008 aikana tehtävä palveluiden uusi kilpailuttaminen ja sopimusten uusiminen liiketoiminnan nykytavoitteiden mukaisiksi.

Järjestelmäkehitystyön merkittävin haaste on uuden korvausjärjestelmän hankkiminen. Hankintaan liittyviä riskejä hallitaan ottamalla käyttöön koeteltua teknologiaa, hajauttamalla hankintaa eri toimijoille sekä pitämällä jatkuvasti avoinna useampia etenemisvaihtoehtoja.

Liiketoimintaan liittyvien operatiivisten riskien hallinta

Liiketoimintaan liittyvät operatiiviset riskit on tunnistettu riskienhallintasuunnitelmien laatimisen yhteydessä ja niiden hallinnointitoimenpiteet on kirjattu linjojen riskienhallintasuunnitelmiin. Keskeisimmät operatiiviset riskit liittyvät muun muassa **henkilöriskeihin, järjestelmä- ja prosessiriskeihin sekä juridisiin riskeihin**. Sijoitustoiminnassa operatiivisten riskien vaikutus korostuu sitä enemmän mitä monimuotoisemmaksi, nopeammaksi ja kansainvälisemmäksi sijoitustoiminta kehittyi.

Operatiivisia riskejä hallinnoidaan muun muassa eriyttämällä toimintoja ja toimenkuvia siten, että ehkäistään vaarallisten työyhdistelmien syntyminen. Henkilöriskien osalta on mahdollisuuksien mukaan kehitetty myös toimiva varamiesjärjestelmä.

Osaamisen kehittämiseen ja toiminnan jatkuvuuden turvaamiseen on kiinnitetty huomiota sekä linjojen sisäisillä toimenpiteillä että yhtiön HR-toiminnon vastuulla oleviin kehityshankkeisiin osallistumalla. Työkykyä ylläpitävät toimenpiteet tarkistetaan vuosittain työsuojelun ja työhyvinvoinnin toimintasuunnitelman mukaan. Tavoitteiden saavuttamisen tukena ollutta palkitsemisjärjestelmää on kehitetty.

Järjestelmä- ja prosessirisikit liittyvät mm. järjestelmien toimintavarmuuteen sekä kustannusten ja hyötyjen hallintaan. Näitä hallinnoidaan mm. ylläpitämällä työohjeita ja prosessikuvauksia sekä projektien budjettiseurannalla. Juridisia riskejä hallinnoivat joko omat juristit tai ulkopuolelta palkatut erityisasiantuntijat.

Nykyisten tieto- ja puhelinjärjestelmien toimivuus on kriittinen tekijä asiakaspalvelussa, ja niiden toimivuus vahvistetaan tiiviillä yhteistyöllä. Uusien järjestelmien käyttöönottoaminen ja hyödyntäminen sekä kumppaneiden sitouttaminen uusiin toimintamalleihin on niin ikään keskeistä.

Yhtiössä toimii **turvallisuusryhmä**, jonka tehtäviin kuuluu yhtiön turvallisuusasioiden kokonaishallinta. Tähän liittyy turvallisuuteen liittyvien politiikkojen ja ohjeiden luominen, näiden toteutusten seuranta, turvallisuutta koskevien osa-alueiden tason, sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arviointi ja varmistaminen sekä kehitystoimenpiteiden laatiminen. Lisäksi turvallisuusryhmälle kuuluu turvallisuuskoulutus sekä turvallisuutta koskevien lakien, muiden normien, säännösten ja sopimusten mukaisen toiminnan ja muutosten seuraaminen.

Vuoden 2007 aikana turvallisuusryhmä mm. valmisteli Eläke-Fennian tietoturvapoliitikan, päivitti toimintaohjeensa, huolehti varautumissuunnitelmien päivityksestä, ohjasi käytännössä eräiden uhkaavien asiakastilanteiden selvittämistä sekä laati vastineen käyttövaltuustarkastukselle ja koordinoi vastineen mukaisten toimenpiteiden toteuttamista.

Tunnusluvut 2007

Tunnuslukutaulukoiden käsitteet ovat vastaavat kuin tuloslaskelmassa ja taseessa, jollei toisin määritellä. Kukin luvusta on erikseen viitospöyristetty ja näin ollen luvut eivät välttämättä summaudu esitettyyn lopputulokseen.

Tunnusluvut	2007	2006	2005	2004	2003
Vakuutusmaksutulo, milj. e	968,1	889,3	808,5	747,4	679,1
Maksetut eläkkeet ja muut korvaukset, milj. e ¹⁾	780,8	710,4	662,7	613,8	569,5
Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvo-in, milj. e	237,5	434,6	551,0	311,0	266,5
tuotto sitoutuneelle pääomalle, %	4,0	8,2	11,9	7,3	6,8
Liikevaihto, milj. e	1 206,8	1 261,7	1 114,2	983,4	887,8
Kokonaisliikekulut, milj. e	43,4	53,6 ²⁾	41,9	38,0	32,2
% liikevaihdosta	3,6	4,2	3,8	3,9	3,6
Vakuutusmaksun hoitokustannusosalla katetut liikekulut, milj. e	35,4	42,4 ²⁾	31,5	28,1	24,0
% TyEL-palkka- ja YEL-työtulosummasta	0,8	1,0	0,8	0,8	0,7
Kokonaistulos, milj. e	-24,4	148,3	360,5	155,7	141,1
Vastuovelka, milj. e	5 652,5	5 269,7	4 772,5	4 364,9	4 027,6
Toimintapääoma, milj. e	1 156,3	1 202,4	1 040,4	696,7	560,1
% vastuuelasta ³⁾	22,7	25,7	24,4	17,7	15,3
suhteessa vakavaraisuusrajaan	1,7	1,7	2,1	2,1	1,9
Tasoisvastuu, milj. e	260,1	256,6	270,1	263,9	251,0
Eläkevarat, milj. e ⁴⁾	6 242,5	5 861,3	5 298,8	4 641,3	4 223,2
Siirto asiakashyvityksiin (%) TyEL-palkkasummasta	0,38	0,20	0,33	0,24	0,15
Maksetut asiakashyvitykset (%) TyEL-palkkasummasta	0,20	0,33	0,24	0,15	0,18
TyEL-palkkasumma, milj. e	4 047,1	3 636,2	3 316,9	3 069,2	2 857,9
YEL-työtulosumma, milj. e	565,6	517,4	465,2	410,8	366,5
TyEL-vakuutuksenottajia ⁵⁾	20 250	18 900	18 640	17 860	16 900
TyEL-vakuutettuja ⁶⁾	162 940	135 450	131 820	125 660	120 660
YEL-vakuutuksenottajia	31 610	29 930	27 890	25 380	23 220
Eläkkeensaajia	77 610	75 660	74 140	72 590	71 590

¹⁾ Tuloslaskelman maksetut korvaukset ilman korvaustoiminnan ja työkyvyn ylläpitotoiminnan hoitokuluja.

²⁾ Sisältää laskentaperiaatteiden muutoksesta johtuvia kertapoistettuja aktivoitujen IT-sovellusten rakentamiskuluja 8,1 milj. e.

³⁾ Suhdeluku laskettu %:na vakavaraisuusrajan laskennassa käytetystä vastuuelasta.

⁴⁾ Vastuuelka + arvostuserot.

⁵⁾ Vakuutus sopimuksen tehneiden työnantajien vakuutukset.

⁶⁾ Vuodesta 2007 alkaen niiden vakuutusten lukumäärä, joille tilivuonna on maksettu eläkkeen perusteena olevaa työansiota.

Sijoitustoiminta

Sijoitusjakauma

(sisältää kertyneet korot)

	2007		2006		2005		2004		2003	
	milj. e	%	milj. e	%	milj. e	%	milj. e	%	milj. e	%
Lainasaamiset	237,7	3,9	243,1	4,3	246,9	4,7	260,0	5,7	259,1	6,2
Joukkolainat	1 884,1	30,9	2 146,7	37,8	1 960,6	37,5	2 460,8	53,9	1 933,6	46,4
josta korkorahastoja	350,1		441,0		368,5		394,7		92,5	
Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset	438,8	7,2	186,2	3,3	621,6	11,9	368,7	8,1	612,4	14,7
Osakkeet ja osuudet	2 847,5	46,6	2 457,8	43,3	1 795,2	34,3	909,5	19,9	866,9	20,8
Kiinteistösijoitukset	698,2	11,4	638,7	11,3	603,6	11,5	568,7	12,5	495,6	11,9
josta kiinteistösijoitusrahastoja	84,3		17,4		9,1		3,9		-	
Sijoitukset yhteensä	6 106,3		5 672,4		5 227,9		4 567,7		4 167,5	
Jvk-salkun modifioitu duraatio	5,88									

Sijoitustoiminnan tuottoerittely ja tulos, milj. e	2007	2006	2005	2004	2003
Suorat nettotuotot	136,9	167,7	147,4	153,5	149,0
Lainasaamiset	9,9	10,3	10,3	10,8	11,7
Joukkolainat	58,6	66,6	76,5	89,6	90,6
Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset	12,0	15,6	6,2	6,6	11,0
Osakkeet ja osuudet	29,2	48,0	30,0	26,6	11,8
Kiinteistösijoitukset	29,7	31,2	27,7	25,0	23,5
Sijoituslajeille kohdistamattomat tuotot, kulut ja liikekulut ¹⁾	-2,5	-4,0	-3,4	-5,1	0,4
Arvonmuutokset kirjanpidossa ²⁾	102,2	201,5	153,7	76,6	58,6
Osakkeet ja osuudet	69,5	177,8	106,3	51,5	17,9
Joukkolainat	1,6	16,2	43,0	27,1	45,1
Kiinteistösijoitukset	31,0	7,1	4,6	0,7	-4,2
Muut sijoitukset	0,1	0,3	-0,1	-2,8	-0,1
Sijoitustoiminnan nettotuotot kirjanpidossa	239,1	369,2	301,1	230,1	207,6
Arvostuserojen muutos	-1,6	65,4	249,9	80,9	58,9
Osakkeet ja osuudet	45,3	63,2	248,9	20,1	80,0
Joukkolainat	-51,5	-45,9	-11,1	54,3	-27,6
Kiinteistösijoitukset	4,5	47,8	12,8	6,8	6,7
Muut sijoitukset	0,1	0,2	-0,7	-0,3	-0,3
Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin	237,5	434,6	551,0	311,0	266,5
Vastuuvelan tuottovaatimus	-272,4	-271,3	-199,8	-172,7	-141,3
Sijoitustoiminnan kirjanpidollinen tulos	-33,2	97,9	101,3	57,4	66,3
Sijoitustoiminnan tulos käyvin arvoin	-34,8	163,2	351,2	138,3	125,2
Johdannaisten osuus sijoitustoiminnan nettotuotoista	41,0	25,1	-46,6		

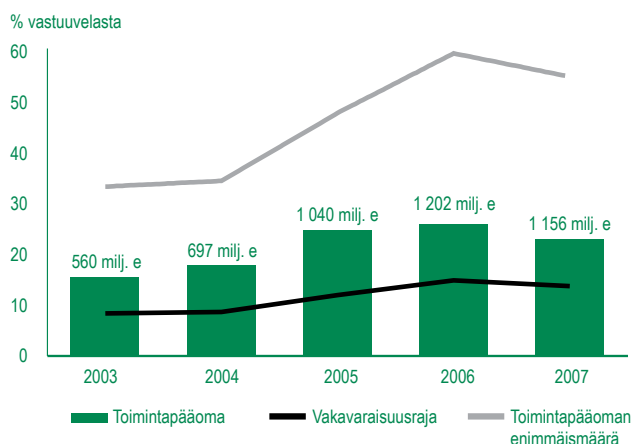
¹⁾ Sisältää sellaiset tuloslaskelman korkoerät, joita ei kirjata sijoitustoiminnan tuottoihin.

²⁾ Myyntivoitot ja -tappiot sekä muut kirjanpidon arvonmuutokset.

Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin 1.1.–31.12.2007	Sijoitusten nettotuotot käyvin arvoin, milj. e 2007	Sitoutunut pääoma, milj. e 2007	Tuotto-% sitoutuneelle pääomalle 2007	2006	2005	Tuotto-% sitoutuneelle pääomalle 2004	2003
Lainasaamiset	9,9	229,1	4,3	4,2	3,8	3,5	4,5
Joukkolainat	8,8	1 912,7	0,5	2,0	4,9	7,5	5,2
josta korkorahastoja	2,3	396,9	0,6	6,6	10,3	11,4	14,8
Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset	12,2	288,3	4,2	2,9	2,2	2,2	2,6
Osakkeet ja osuudet	144,0	2 856,6	5,0	13,9	28,8	10,5	16,4
Kiinteistösijoitukset	65,2	589,4	11,1	15,0	8,0	6,4	5,6
josta kiinteistösijoitusrahastoja	5,2	43,4	11,9	-13,5	8,0	36,6	-
Sijoitukset yhteensä	240,0	5 876,2	4,1	8,3	11,9	7,5	6,8
Sijoitustoiminnan kohdistamattomat tuotot, kulut ja liikekulut ¹⁾	-2,5		0,0	-0,1	-0,1	-0,1	0,0
Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin	237,5		4,0	8,2	11,9	7,3	6,8

¹⁾ Sisältää sellaiset tuloslaskelman korkoerät, joita ei kirjata sijoitustoiminnan tuottoihin.

Toimintapääoma ja sen rajat

Toimintapääoma ja sen rajat, %

(%:na vakavaraisuusrajan laskennassa käytetystä vastuuvelasta)

	2007	2006	2005	2004	2003
Vakavaraisuusraja	13,6	14,7	11,8	8,5	8,2
Toimintapääoman enimmäismäärä	54,5	59,0	47,4	34,1	33,0
Toimintapääoma	22,7	25,7	24,4	17,7	15,3

Hoitokustannustulos, milj. e	2007	2006	2005	2004	2003
Vakuutusmaksun hoitokustannusosat	39,2	39,6	33,4	32,0	27,2
Korvausratkaisuista aiheutuvien liikekulujen kattamiseen käytettävissä olevat maksun osat	1,8				
Muut tuotot	0,5	0,7	1,1	0,6	0,9
Toimintokohtaiset liikemenot ennen laskentaperiaatteiden muutosta ¹⁾	35,0	34,1	31,5	28,1	24,0
Hoitokustannustulos	6,6	6,2	3,1	4,5	4,1
Liikekulut % hoitokustannustulosta	84,1 %	84,0 %	91,2 %	86,1 %	85,5 %
Laskentaperiaatteiden muutos		8,1			
Liikemenot yhteensä ¹⁾	35,0	42,1			
Hoitokustannustulos	6,6	-1,9			
Liikekulut % hoitokustannustulosta	84,1 %	104,6 %			

¹⁾ Ei sisällä oikeushallintomaksua eikä vakuutusvalvontamaksua, v. 2007 0,4 milj. e.

Tulosanalyysi, milj. e	2007	2006	2005	2004	2003
Tuloksen synty					
Vakuutusliikkeen tulos	3,8	-13,1	6,3	12,9	11,9
Sijoitustoiminnan tulos käyvin arvoin	-34,8	163,2	351,2	138,3	125,2
+ Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin ¹⁾	237,5	434,6	551,0	311,0	266,5
- Vastuuvelan tuottovaatimus	-272,4	-271,3	-199,8	-172,7	-141,3
Hoitokustannustulos ennen laskentaperiaatteiden muutosta	6,6	6,2	3,1	4,5	4,1
Laskentaperiaatteiden muutos	0,0	-8,1			
Kokonaistulos	-24,4	148,3	360,5	155,7	141,1
Tuloksen käyttö					
Vakavaraisuuden muutokseen	-39,7	140,9	349,5	148,5	137,0
Tasotusvastuun muutokseen	3,4	-13,5	6,2	12,9	11,7
Toimintapääoman muutokseen	-43,1	154,3	343,3	135,5	125,3
Osittamattoman lisävakuutusvastuun muutokseen	-43,1	86,7	91,8	53,4	65,4
Arvostuserojen muutokseen	-1,6	65,4	249,9	80,9	58,9
Tilinpäätössiirtojen kertymän muutokseen	0,0	-0,1	0,0	-0,1	0,0
Tilikauden voittoon	1,6	2,4	1,6	1,4	1,0
Siirtoon asiakashyvityksiin	15,3	7,4	11,0	7,3	4,2
Yhteensä	-24,4	148,3	360,5	155,7	141,1

¹⁾ Sisältää sellaiset korkoerät, joita ei kirjata sijoitustoiminnan tuottoihin.

Arvostuserot muodostuvat sijoitusten käyvän arvon ja kirjanpitoarvon erotuksesta.

Asiakashyvyys alentaa sopimustyönantajan TyEL-vakuutusmaksua.

Eläkevarat = Taseen vastuovelka + sijoitusten arvostuserot.

Hoitokustannustulos lasketaan siten, että liikekulujen kattamista varten peritystä **vakuutusmaksun hoitokustannusosasta** ja mahdollisista muista tuotoista vähennetään hoitomaksulla katettavat liikekulut. Hoitomaksuksi luetaan myös työkyvyttömyysratkaisujen kappalemäärästä riippuva vakuutusmaksun osuus. Lakisääteisiä maksuja ei oteta huomioon laskettaessa hoitokustannustulosta. Sijoitustoiminnan kulut katetaan sijoitustuotoista ja työkyvyn ylläpitokustannukset maksun työkyvyttömyysosalla.

Kokonaisliikekulut muodostuvat vakuutustoiminnan, sijoitustoiminnan ja työkyvyn ylläpitotoiminnan liikekuluista sekä lakisääteisistä maksuista.

Kokonaistulos muodostuu vakuutusliikkeen tuloksesta, hoitokustannustuloksesta ja sijoitustoiminnan tuloksesta käyvin arvoin.

Liikevaihto = vakuutusmaksutulo ennen luottotappioita ja jälleenvakuuttajien osuutta + sijoitustoiminnan nettotuotto kirjanpidossa + muut tuotot.

Lakisääteiset maksut muodostuvat järjestelmän keskuselimenä toimivan Eläketurvakeskuksen toiminnan kustannusosuudesta, työeläkeasioiden muutoksenhakulautakunnan oikeushallintomaksusta, Vakuutusvalvontaviraston valvontamaksusta ja muissa erissä poikkeuksellisesti Garantian osakkeiden myynnistä saaduista tuotoista.

Maksetut eläkkeet sisältävät eläkkeensaajille maksetut suoritukset.

Ositettu lisävakuutusvastuu muodostuu varoista, jotka on siirretty käytettäväksi vakuutuksenottajille annettaviin asiakashyvytyksiin.

Osittamaton lisävakuutusvastuu on osa yhtiön toimintapääomaa ja se toimii puskurina sijoitustoiminnan tuottoihin liittyville heilahteluille. Osittamattomaan lisävakuutusvastuuseen siirretään osa kokonaistuloksesta.

Osaketuottosidonnainen lisävakuutusvastuu on vakuutusmaksuvastuun osa, jolla puskuroidaan osaa osakesijoituksista. Tämän vastuuelan osa muuttuu sen mukaan, miten osaketuotot eläkejärjestelmässä keskimäärin toteutuvat.

Sijoitusjakauma käyvin arvoin sisältää johdannaiset kohdistettuna alla olevalle omaisuuserälle. Sijoituksissa ei ole mukana kauppahintasaamisia ja -velkoja.

Sijoitustoiminnan kirjanpidollinen tulos lasketaan lisäämällä sijoitustoiminnan nettotuottoihin ja arvonmuutoksiin kirjanpidossa ne korkoerät, jotka tuloslaskelmassa sisältyvät muihin eriin, ja vähentämällä vastuuelan tuottovaatimus.

Sijoitustoiminnan tulos käyvin arvoin lasketaan lisäämällä sijoitustoiminnan kirjanpidolliseen tulokseen omaisuuden arvostuserojen muutos.

Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin lasketaan sijoitusjakaumaa vastaaville sijoituslajeille. Johdannaiset huomioidaan luonteensa mukaisesti omaisuuslajeittain. Lisäksi sijoitustoiminnan nettotuotossa huomioidaan sijoitustuottoihin kirjatut kohdistamattomat tuotot ja kulut sekä liikekulut.

Sitoutunut pääoma lasketaan lisäämällä tilikauden alun markkina-arvoon kauden aikaiset kassavirrat painotettuna sillä suhteellisella osuudella koko kauden pituudesta, joka on jäljellä tapahtumapäivästä kauden loppuun.

Tasointuvastuu toimii puskurina vakuutusliikkeen heilahteluille ja on osa vakuutusliikkeen vastuuelkaa. Vuosittain toteutuva positiivinen vakuutusliikkeen tulos viedään tasointuvastuuseen ja negatiivinen tulos katetaan tasointuvastuusta.

Toimintapääoma on määrä, jolla yhtiön varat käypiin arvoihin arvoitettuina ylittävät yhtiön velat. Velkoihin luetaan vastuuelka lukuun ottamatta osittamatonta lisävakuutusvastuuta. Toimintapääoma muodostuu yhtiön omasta pääomasta, omaisuuden käyvien arvojen ja kirjanpitoarvojen erotuksesta, osittamattomasta lisävakuutusvastuusta sekä poistoerosta vähennettynä aineettomilla hyödykkeillä ja ei-suojaavien johdannaisten enimmäistappiolla.

Tulosanalyysi kertoo tuloksen synnyn ja sen käytön. Tulos syntyy vakuutusliikkeen tuloksesta, hoitokustannustuloksesta ja sijoitustoiminnan tuloksesta käyvin arvoin. Tulos käytetään vakavaraisuuden muutokseen, joka muodostuu tasointuvastuun ja toimintapääoman muutoksesta, ja siirtoon asiakashyvytyksiin.

Vakuutusmaksutulo muodostuu TyEL- ja YEL-maksutuloista, joista on vähennetty luottotappiot.

Vakuutusliikkeen tulos lasketaan yhtiön vastuulla olevien eläkkeiden osalta vähentämällä tasointuvastuun tuotosta ja maksun riskiosista yhtiön omalla vastuulla oleva eläkemeno.

Vakavaraisuus- eli toimintapääomavaatimukset perustuvat sijoitusomaisuuden riskiteoreettiseen tarkasteluun. Vakavaraisuuden tarkastelun perussuureena on ns. **vakavaraisuusraja**. Mitä riskipitoisempi yhtiön sijoitusjakauma on sitä korkeampi on vakavaraisuusraja ja sitä enemmän toimintapääomaa se edellyttää. **Vakavaraisuuden** mittarina käytetään toimintapääoman suhdetta vastuuelkaan ja toimintapääoman suhdetta vakavaraisuusrajaan. Toimintapääoman vähimmäismäärä on 3,33 prosenttia vastuusta, ja jos toimintapääoman määrä ylittää toisena vuonna vakavaraisuusrajan nelinkertaisen määrän (kohtuuraja), tulee yhtiön tehdä ylimääräinen siirto asiakashyvytyksiin.

Vastuuelka eli yhtiön vakuutusmaksuvastuusta aiheutuva vastuu muodostuu vakuutusmaksuvastuusta ja korvausvastuusta. Vastuuelkaa kutsutaan myös eläkevastuuksi. Vakuutusmaksuvastuu on arvio tuleviin vakuutustapahtumiin perustuvien yhtiön vastuulla olevien eläkesuoritusten nykyarvosta. Korvausvastuu on arvio jo sattuneiden eläketapahtumien tulevaisuudessa maksettavien korvausten nykyarvosta. Lisäksi ositettu ja osittamaton lisävakuutusvastuu sekä osaketuottosidonnainen lisävakuutusvastuu luetaan vakuutusmaksuvastuuseen ja tasointuvastuu luetaan korvausvastuuseen.

Vastuuelan tuottovaatimus määräytyy vastuuelan laskennassa käytettävän diskonttokoron (3 %), eläkevastuiden täydennyskertoimen ja eläkelaitosten keskimääräisen osaketuoton perusteella.

Hallituksen ehdotus voiton käytöstä

Hallitus ehdottaa, että tilikauden ylijäämästä 1 636 361,34 eurosta varataan yleishyödylliseen tai siihen verrattavaan tarkoitukseen 10 000 euroa, käyttörahastoon siirretään 1 600 000 euroa ja voitto- ja tappiotilille jätetään 26 361,34 euroa. Takuupääomalle ei makseta korkoa vuonna 2007.

Helsingissä 6. maaliskuuta 2008

HALLITUS

Eero Lehti

Pertti Parmanne

Seppo Riski

Ernst Gylfe

Heikki Kauppi

Olavi Nieminen

Antti Rinne

Heikki Ropponen

Pekka Sairanen

Ralf Wickström

Mikko Karpoja, SHV
Vakuutusyhtiölain
18 luvun 8 §:n mukainen
vakuutusmatemaatikko

Keskinäinen vakuutusyhtiö Eläke-Fennian omistajille

Olemme tarkastaneet Keskinäinen vakuutusyhtiö Eläke-Fennian kirjanpidon, tilinpäätöksen, toimintakertomuksen ja hallinnon tilikaudelta 1.1.–31.12.2007. Hallitus ja toimitusjohtaja ovat laatineet toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen, joka sisältää sekä konsernin että emoyhtiön taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot. Suorittamamme tarkastuksen perusteella annamme lausunnon tilinpäätöksestä, toimintakertomuksesta ja yhtiön hallinnosta.

Allekirjoittaneen Per-Olof Johanssonin, KHT, johdolla on tilivuoden aikana ja sen päätyttyä suoritettu kirjanpidon ja hallinnon jatkuvaa tarkastusta, josta on annettu erillinen valvontatarkastuskertomus.

Tilintarkastus on suoritettu hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Kirjanpitoa sekä tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisperiaatteita, sisältöä ja esittämistapaa on tarkastettu riittävässä laajuudessa sen toteamiseksi, etteivät tilinpäätös ja toimintakertomus sisällä olennaisia virheitä tai puutteita. Hallinnon tarkastuksessa on selvitetty hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenten sekä toimitusjohtajan toiminnan lainmukaisuutta työeläkevakuutusyhtiölain, vakuutusyhtiölain ja osakeyhtiölain säännösten perusteella.

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös ja toimintakertomus on laadittu kirjanpitolain sekä tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien muiden säännösten ja määräysten mukaisesti. Tilinpäätös ja toimintakertomus antavat kirjanpitolaissa tarkoitetulla tavalla oikeat ja riittävät tiedot konsernin sekä emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Toimintakertomus on yhdenmukainen tilinpäätöksen kanssa. Tilinpäätös konsernitilinpäätöksineen voidaan vahvistaa sekä vastuuvapaus myöntää emoyhtiön hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle tarkastamaltamme tilikaudelta. Hallituksen esitys ylijäämän käsittelystä on vakuutusyhtiölain mukainen.

Helsingissä maaliskuun 18. päivänä 2008

Per-Olof Johansson, KHT

Marja Tikka, KHT

Hallinnointi- ja ohjausjärjestelmä

Eläke-Fennia on työeläkevakuutusyhtiöistä annettun lain mukainen työeläkevakuutusyhtiö. Sen hallintoa ja valvontaa säätelevät työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain lisäksi vakuutusyhtiölaki ja osakeyhtiölaki sekä näiden nojalla annetut säädökset, määräykset ja ohjeet. Yhtiön hallintoelimiä ovat yhtiökokous, hallintoneuvosto, hallitus ja toimitusjohtaja. Työeläkelakien säätämisessä oli työmarkkinajärjestöillä 1960-luvun alussa tärkeä rooli ja ne ovat nykyään lakisääteisesti mukana työeläkeyhtiöiden hallinnossa.

Eläke-Fennian hallitus on hyväksynyt yhtiön hallinnointi- ja ohjausjärjestelmää sekä hyvää hallintotapaa koskevan ohjeistuksen 25.8.2004. Ohjeistuksen pohjana ovat listayhtiöiden hallinnointi- ja ohjausjärjestelmää määrittävät ohjeet, joita noudatetaan joko sellaisenaan tai TyEL-yhtiölle soveltuvin osin. Eläke-Fennian hallitus on viimeksi 28.8.2007 hyväksynyt mainittuun ohjeistukseen muutoksia, jotka johtuvat 1.1.2007 voimaantulleista työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain muutoksista ja yhtiöjärjestykseen tehdyistä muutoksista.

Osakkaat

Eläke-Fennia on keskinäinen vakuutusyhtiö. Osakkaita ovat vakuutuksenottajat, joilla on yhtiössä voimassa oleva työntekijän eläkelain tai yrittäjän eläkelain mukainen vakuutus. Lisäksi yhtiön osakkaita ovat kunkin työntekijän eläkevakuutuksen piiriin kuuluvat vakuutetut sekä takuusuuden omistajat.

Yhtiökokous

Ylintä päätösvaltaa Eläke-Fenniassa käyttävät osakkaat yhtiökokouksessa. Yhtiökokouksessa on äänioikeus vakuutuksenottajilla ja takuusuuden omistajalla. Lisäksi äänioikeus on kunkin työntekijän eläkelain mukaisen vakuutuksen piiriin kuuluvien vakuutettujen valitsemalla edustajalla.

Yksityiskohtaiset tiedot äänioikeuden jakautumisesta löytyvät Eläke-Fennian yhtiöjärjestyksestä, joka on julkaistu yhtiön internetsivuilla www.elake-fennia.fi.

Yhtiökokous valitsee hallintoneuvoston jäsenet ja tilintarkastajat sekä päättää tuloslaskelman ja taseen vahvistamisesta. Yhtiökokous päättää vastuuvapauden myöntämisestä hallituksen ja hallintoneuvoston jäsenille sekä toimitusjohtajalle ja päättää muista kokouskutsussa ilmoitetuista asioista.

Yhtiökokouskutsu julkaistaan viimeistään kaksi viikkoa ennen kokousta vähintään kahdessa Helsingissä ilmestyvässä sanomalehdessä, joista toinen on ruotsinkielinen, sekä yhtiön internetsivuilla www.elake-fennia.fi.

Eläke-Fennian varsinainen yhtiökokous pidettiin viimeksi 26.4.2007.

Hallintoneuvosto

Eläke-Fennialla on työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain mukainen hallintoneuvosto.

Yhtiökokous valitsee hallintoneuvostoon 28 jäsentä kolmeksi vuodeksi kerrallaan siten, että vuosittain jäsenistä on erovuorossa enintään kymmenen. Hallintoneuvoston jäsenistä seitsemän valitaan keskeisten työnantaja edustavien keskusjärjestöjen ja seitsemän keskeisten palkansaaaja edustavien keskusjärjestöjen nimeämistä ehdokkaista. Hallintoneuvosto valitsee kalenterivuodeksi kerrallaan keskuudestaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan, joista toisen on oltava vakuutettujen edustajien ehdottama henkilö. Hallintoneuvosto voi valita useamman kuin yhden varapuheenjohtajan, jolloin yksi varapuheenjohtajista on valittava ensimmäiseksi varapuheenjohtajaksi. Mikäli hallintoneuvoston puheenjohtajaksi ei ole valittu vakuutettujen edustajien ehdottamaa henkilöä, tämä valitaan ensimmäiseksi varapuheenjohtajaksi.

Hallintoneuvoston työjärjestyksessä kuvataan hallintoneuvoston kokoonpano, tehtävät ja hallintoneuvoston kokouksen järjestämiseen liittyvät asiat.

Hallintoneuvoston tehtävänä on valvoa hallituksen ja toimitusjohtajan vastuulla olevaa yhtiön hallintoa. Hallintoneuvoston tehtävät on lueteltu laissa ja yhtiöjärjestyksessä.

Hallintoneuvosto kokoontui kaksi kertaa vuonna 2007. Kokouksiin osallistui keskimäärin 87 prosenttia jäsenistä. Yhtiökokouksen päätökseen perustuen hallintoneuvoston jäsenten vuosipalkkiot olivat puheenjohtajalle 4 000 euroa, varapuheenjohtajille 2 600 euroa ja jäsenille 1 800 euroa. Kokouspalkkio oli 300 euroa kokoukselta, mikä korotettiin 26.4.2007 yhtiökokouksen päätöksellä 400 euroon kokoukselta.

Hallintoneuvoston vaalivaliokunta

Hallintoneuvosto valitsee kalenterivuodeksi kerrallaan hallintoneuvoston vaalivaliokunnan, johon kuuluu neljä hallintoneuvoston ja kaksi hallituksen jäsentä. Jäsenistä puolet valitaan vakuutuksenottajien ja puolet vakuutettujen hallintoneuvostoedustajien ehdottamista henkilöistä. Hallintoneuvosto valitsee vaalivaliokunnalle sen jäsenistä puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan, joista toiseksi on valittava vakuutettujen edustajien ehdottama henkilö. Hallintoneuvosto päättää vaalivaliokunnan jäsenille maksettavan palkkion. Vaalivaliokunnan tehtävänä on valmistella yhtiökokoukselle ehdotus hallintoneuvoston jäsenten valinnasta ja palkkioista sekä hallintoneuvostolle ehdotus hallituksen jäsenten valinnasta ja palkkioista. Tarkemmat määräykset vaalivaliokunnasta on annettu yhtiöjärjestyksessä.

Vaalivaliokunta perustettiin hallintoneuvoston kokouksessa 17.4.2007. Vaalivaliokunnan jäseniksi valittiin vakuutusnottajien ehdottamina jäseninä Eläke-Fennian hallituksesta kauppaneuvos, hallituksen puheenjohtaja Eero Lehti ja hallintoneuvostosta kauppaneuvos, hallituksen puheenjohtaja Heimo Aho sekä yrittäjäneuvos, hallituksen puheenjohtaja Markku Koskenniemi. Vakuutettujen ehdottamina jäseninä vaalivaliokuntaan valittiin Eläke-Fennian hallituksesta puheenjohtaja Antti Rinne sekä hallintoneuvostosta johtaja Markku Markkula ja johtaja Marjaana Valkonen. Vaalivaliokunnan puheenjohtajaksi valittiin Markku Koskenniemi ja varapuheenjohtajaksi Marjaana Valkonen. Vaalivaliokunnan toimikausi alkoi 26.4.2007 pidetyn varsinaisen yhtiökokouksen jälkeen.

Vaalivaliokunnan perustamisen yhteydessä päätettiin lakkauttaa hallintoneuvoston työvaliokunta. Työvaliokunta kokoontui vuonna 2007 yhden kerran. Työvaliokunnan jäseninä vuonna 2007 toimivat yrittäjäneuvos Markku Koskenniemi (hallintoneuvoston puheenjohtaja), yrittäjäneuvos Eino Rajamäki (hallintoneuvoston varapuheenjohtaja) sekä vakuutusneuvos Harri Kainulainen (hallintoneuvoston varapuheenjohtaja). Työnantajakeskusjärjestöjen edustajia olivat yrittäjäneuvos Lars Gästgivers ja kauppaneuvos Heimo Aho sekä palkansaajajärjestöjen edustajia neuvottelupäällikkö Tuovi Orpana ja johtaja Marjaana Valkonen.

Hallitus

Eläke-Fennian hallitukseen kuuluu kymmenen varsinaista jäsentä ja neljä varajäsentä. Hallintoneuvosto valitsee hallituksen jäsenet ja varajäsenet kolmeksi vuodeksi kerrallaan siten, että vuosittain enintään neljä varsinaista jäsentä on erovuorossa. Hallituksen jäsenistä kolme varsinaista jäsentä ja yksi varajäsen valitaan keskeisten työnantajakeskusjärjestöjen ehdottamista henkilöistä ja kolme varsinaista jäsentä ja yksi varajäsen keskeisten palkansaajakeskusjärjestöjen ehdottamista henkilöistä. Hallitus valitsee kalenterivuodeksi kerrallaan keskuudestaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan, joista toisen tulee olla vakuutettujen edustajien ehdottama henkilö. Hallitus voi valita useamman kuin yhden varapuheenjohtajan, jolloin yksi varapuheenjohtajista on valittava ensimmäiseksi varapuheenjohtajaksi. Mikäli hallituksen puheenjohtajaksi ei ole valittu vakuutettujen edustajien ehdottamaa henkilöä, tämä valitaan ensimmäiseksi varapuheenjohtajaksi.

Lain mukaan hallituksen jäsenen on oltava hyvämaineinen ja hänellä on oltava hyvä työeläkevakuutuksen tuntemus. Hallituksessa on lisäksi oltava hyvä sijoitustoiminnan asiantuntemus.

Hallitus kokoontuu puheenjohtajan kutsusta pääsääntöisesti kerran kuussa ja on päätösvaltainen, kun yli puolet sen jäsenistä on saapuvilla.

Hallituksen apuna toimivat nimitys- ja palkitsemisvaliokunta sekä tarkastusvaliokunta. Valiokunnat tekevät hallitukselle esityksiä ja selvityksiä niille määrätystä tehtävistä. Valiokunnilla ei ole päätösvaltaa.

Hallituksen tulee yhdessä toimitusjohtajan kanssa johtaa yhtiötä ammattitaitoisesti sekä terveiden ja varoisten liikeperiaatteiden mukaisesti. Hallituksen yleisenä tehtävänä on huolehtia yhtiön hallinnosta ja toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä. Hallitukselle kuuluvat periaatteessa kaikki ne tehtävät, joita ei laissa tai yhtiöjärjestyksessä ole määrätty yhtiön muulle elimelle tai jotka niiden luonteen johdosta eivät kuulu muiden elinten toimivallan piiriin.

Hallituksen työjärjestyksessä kuvataan ja ohjeistetaan hallituksen käytännön työskentelyä. Työjärjestyksessä kuvataan hallituksen kokouskäytännöt, valiokuntien tehtävät ja kokoonpanot ja hallituksen kokouksissa käsiteltävät raportit ja katsaukset.

Yhtiöjärjestyksessä ja hallituksen työjärjestyksessä on lueteltu Eläke-Fennian hallitukselle edellä esitetyn lisäksi kuuluvat tehtävät. Näitä ovat:

- toimitusjohtajan ja toimitusjohtajan sijaisen, varatoimitusjohtajan, vakuutusmatemaatikon ja johtajien nimittäminen ja erottaminen
- yhtiökokouksen koollekutsumisesta päättäminen
- yhtiön tavoitteesta ja strategiasta päättäminen
- yhtiön organisaation päälinjoista päättäminen
- tilinpäätöksen laatiminen
- yhtiön sijoitussuunnitelmasta ja siihen liittyvistä päätösvaltuuksista päättäminen
- yhtiön sijoitustoiminnasta, siltä osin kuin sitä ei ole delegoitu, päättäminen
- yhtiön koko toimintaa koskevan riskienhallintasuunnitelman hyväksyminen
- arvioida vuosittain, onko yhtiön sisäinen valvonta asianmukaisesti järjestetty
- henkilöstön palkitsemisjärjestelmistä päättäminen
- yhtiön neuvottelukuntien sääntöjen vahvistamisesta, jäsenten valinnasta ja jäsenten palkkioista päättäminen.

Hallitus arvioi omaa toimintaansa ja työskentelytapojaan kerran vuodessa tavoitteenaan hallitustyöskentelyn kehittäminen ja parantaminen.

Eläke-Fennian hallitus kokoontui vuonna 2007 kymmenen kertaa. Kokouksiin osallistui keskimäärin 98 prosenttia jäsenistä. Hallintoneuvoston päätöksen mukaisesti

hallituksen jäsenille maksettiin vuosipalkkioina puheenjohtajalle 17 000 euroa, varapuheenjohtajille 13 000 euroa, varsinaisille jäsenille 8 000 euroa ja varajäsenille 4 000 euroa. Hallituksen puheenjohtajalle maksettiin kokouspalkkiota 400 euroa kokoukselta, varapuheenjohtajille 375 euroa kokoukselta sekä jäsenille ja varajäsenille 350 euroa kokoukselta.

Hallituksen valiokunnat

Nimitys- ja palkitsemisvaliokunta

Nimitys- ja palkitsemisvaliokunta sekä tarkastusvaliokunta tekevät hallitukselle esityksiä ja selvityksiä niille määrättyistä tehtävistä. Valiokunnilla ei ole päätösvaltaa.

Nimitys- ja palkitsemisvaliokunnan muodostavat hallituksen puheenjohtaja ja varapuheenjohtajat. Valiokunnan tehtävänä on yhtiön toimitusjohtajan ja hänen sijaisensa sekä yhtiön hallituksen nimittämien johtajien palkitsemis- ja nimittämisasioiden valmistelu, suunnittelu ja kehittäminen. Nimitys- ja palkitsemisvaliokunnan esitykset tuodaan hallituksen päätettäväksi.

Vuonna 2007 nimitys- ja palkitsemisvaliokunnan puheenjohtajana toimi Eläke-Fennian hallituksen puheenjohtaja Eero Lehti ja jäsenenä hallituksen varapuheenjohtajat Pertti Parmanne ja Seppo Riski. Nimitys- ja palkitsemisvaliokunta kokoontui viisi kertaa.

Tarkastusvaliokunta

Tarkastusvaliokuntaan kuuluu kolme hallituksen keskuudesta valitsemaa jäsentä, joista yksi valitaan työnantaja edustavien keskusjärjestöjen ja yksi palkansaaja edustavien keskusjärjestöjen edustamista hallituksen jäsenistä ja yksi muista hallituksen jäsenistä. Hallitus määrää valiokunnalle puheenjohtajan. Tarkastusvaliokunnan tehtävänä on yhtiön taloudellisen tilanteen, taloudellisen raportoinnin sekä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan riittävyden ja asianmukaisuuden seuranta sekä sisäisen tarkastuksen suunnitelmien ja raporttien käsittely. Valiokunta raportoi hallitukselle.

Vuonna 2007 tarkastusvaliokunnan puheenjohtajana toimi liittojohtaja Heikki Ropponen ja jäsenenä toiminnanjohtaja Heikki Kauppi ja toimitusjohtaja Olavi Nieminen. Tarkastusvaliokunta kokoontui viisi kertaa.

Johto

Toimitusjohtaja ja toimitusjohtajan sijainen

Toimitusjohtajan ja toimitusjohtajan sijaisen nimittää hallitus. Toimitusjohtaja hoitaa yhtiön juoksevaa hallintoa hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten mukaisesti.

Toimitusjohtajan sijainen toimii toimitusjohtajana silloin, kun toimitusjohtaja on estynyt hoitamasta tehtäväänsä. Eläke-Fennian toimitusjohtajana toimii Lasse Heiniö. Toimitusjohtajan sijainen on varatoimitusjohtaja Tarkko Jousi.

Johtoryhmä ja sijoituskomitea

Hallituksen nimittämistä johtajista muodostuva johtoryhmä avustaa toimitusjohtajaa yhtiön operatiivisessa toiminnassa ja toiminnan suunnittelussa. Johtoryhmä on mukana muun muassa yhtiön strategiaan, budjetointiin ja organisaatioon liittyvien asioiden valmistelussa hallitukselle.

Sijoituskomiteassa käsitellään keskeiset toimitusjohtajan päätettäväksi tulevat sijoitusasiat sekä valmistellaan hallituksen päätettäväksi tulevat sijoitusten päätösesitykset ja sijoitussuunnitelma.

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta, sisäinen tarkastus

Sisäisen valvonnan avulla pyritään varmistamaan muun muassa

- asetettujen päämäärien ja tavoitteiden saavuttaminen sekä voimavarojen taloudellinen ja tehokas käyttö
- taloudellisen ja muun johtamisinformaation luotettavuus ja oikeellisuus
- lakien, määräysten ja ohjeiden noudattaminen sekä hallintoelinten päätösten, sisäisten suunnitelmien, sääntöjen ja menettelytapojen noudattaminen.

Eläke-Fennian hallitus arvioi vuosittain, onko yhtiön sisäinen valvonta järjestetty asianmukaisesti. Hallituksen tekemä arvio perustuu yhtiön sisäisen tarkastuksen laatimaan kirjalliseen selvitykseen, joka on laadittu kansainvälisesti käytetyimmän sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan viitekehikon (The Committee of Sponsoring Organizations of The Treadway Commission) mukaisesti. Arviointi suoritetaan yhtiön kaikissa toiminoissa. Lisäksi hallitus kuulee yhtiön ulkoista tilintarkastajaa vuosittain sisäisen valvonnan tilasta.

Riskienhallinta on osa sisäistä valvontaa ja sillä tarkoitetaan liiketoiminnasta aiheutuvien ja siihen olennaisesti liittyvien riskien tunnistamista, arviointia, rajoittamista ja valvontaa. Eläke-Fennian hallitus hyväksyy yhtiön koko toiminnan kattavan riskienhallintasuunnitelman. Eläke-Fennian hallituksella ja johdolla on ensisijainen vastuu sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä. Sen lisäksi jokainen Eläke-Fennian linjajohtaja on vastuussa oman toimintansa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimeenpanosta.

Eläke-Fennian keskeiset riskit liittyvät sijoitustoimintaan, vakuutusteknisiin riskeihin ja operatiivisiin riskeihin. Hallitus hyväksyy sijoitustoiminnan riskienhallintasuunnitelman vuosittain yhtiön sijoitussuunnitelman hyväksymisen yhteydessä.

Eläke-Fennian sisäisen tarkastuksen tehtävänä on mm. arvioida yhtiön sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa. Sisäinen tarkastus on riippumatonta ja objektiivista arviointi- ja varmistus- sekä konsultointitoimintaa. Hallinnollisesti sisäinen tarkastus on toimitusjohtajan alainen. Eläke-Fennian hallitus hyväksyy vuosittain sisäisen tarkastuksen toimintasuunnitelman.

Hyvää vakuutustapaa koskeva ohjeistus

Eläke-Fennian hallitus on hyväksynyt hyvää vakuutustapaa koskevan ohjeistuksen 20.12.2005. Ohjeistus koskee Eläke-Fennian ja vakuutuksenottajien välisissä liiketoimissa ja sopimussuhteissa noudatettavia periaatteita.

Lahjonnan vastaiset periaatteet

Syksyllä 2005 Eläke-Fenniassa uudistettiin ja selkeytettiin ohjeistus erilaisten lahjojen antamisen ja vastaanottamisen sekä erilaisten matkojen ja tarjoilujen antamisen ja vastaanottamisen osalta nimenomaan silmällä pitäen lahjonnan vastaisuutta. Ohje koskee koko henkilöstöä ja sen tarkoituksena on varmistaa, että yrityksen palveluksessa olevat tai muutoin yrityksen puolesta toimivat henkilöt eivät tarjoa, vaadi tai ota vastaan lainvastaisia etuuksia toimiessaan viranomaisten tai toisten yritysten kanssa. Ohjeessa linjataan se, mitä Eläke-Fenniassa pidetään tavanomaisena ja hyväksyttävänä yhteydenpitona muihin yrityksiin ja viranomaisiin.

Ohjeen noudattamista valvotaan osana yhtiön sisäistä valvontaa. Lain mukaisten seuraamusten lisäksi ohjeessa on määritelty sanktiot voimassa olevan ohjeen rikkomisesta.

Hallitus 1.1.2008

Puheenjohtaja:

Eero Lehti

s. 1944, valtiotieteiden maisteri,
kauppaneuvos, kunniatohtori (Vaasan yliopisto)
Taloustutkimus Oy
kansanedustaja

Fennian hallituksen puheenjohtaja, Henki-Fennian hallituksen puheenjohtaja, Suomen Yrittäjät ry:n puheenjohtaja, hallituksen puheenjohtaja Taloustutkimus Oy, hallituksen puheenjohtaja Suomen Lehtiyhtymä Oy, Talentum Oyj:n hallituksen jäsen, Eilakaisla Oy:n hallituksen puheenjohtaja, Talousneuvoston jäsen, Tekesin hallituksen jäsen
jäsenyys alkanut 1.7.1998
erovuorossa 31.12.2009

Varapuheenjohtajat:

Pertti Parmanne

s. 1946, valtiotieteiden maisteri
johtaja, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry
Kelan hallituksen puheenjohtaja 31.12.2007 asti, Työttömyysvakuutusrahaston hallituksen varapuheenjohtaja 31.12.2007 asti, Palkansaajien tutkimuslaitoksen johtokunnan varapuheenjohtaja 12.4.2007 asti, Kirkon taloudellisen neuvottelukunnan jäsen, Kirkon vastuullisen sijoittamisen neuvottelukunta 1.2.2008 alkaen
palkansaajajärjestöjen edustaja
jäsenyys alkanut 1.7.1998
erovuorossa 31.12.2009

Seppo Riski

s. 1943, oikeustieteen kandidaatti, varatuomari
työmarkkinasektorin johtaja, Elinkeinoelämän keskusliitto EK ry
Eläketurvakeskuksen edustajiston jäsen, Koulutusrahaston hallintoneuvoston puheenjohtaja (2007) ja varapuheenjohtaja (2008), Työ- ja koulutusasiainneuvoston jäsen, Työttömyysvakuutusrahaston hallituksen puheenjohtaja (2007) ja varapuheenjohtaja (2008)
työnantajajärjestöjen edustaja
varajäsen 1998–2003
varsinainen jäsenyys alkanut 1.1.2004
erovuorossa 31.12.2009

Muut työmarkkinajärjestöjen edustajat:

Ernst Gylfe

s. 1944, insinööri
hallituksen puheenjohtaja, Novita Oy
Henki-Fennian hallituksen varapuheenjohtaja
työnantajajärjestöjen edustaja
jäsenyys alkanut 1.1.2004
erovuorossa 31.12.2009

Heikki Kauppi

s. 1955, diplomi-insinööri
toiminnanjohtaja, Tekniikan Akateemisten Liitto TEK ry
AKAVA ry:n hallituksen varapuheenjohtaja, Ylemmät Toimihenkilöt YTN ry:n hallituksen varapuheenjohtaja
palkansaajajärjestöjen edustaja
jäsenyys alkanut 1.7.1998
erovuorossa 31.12.2008

Antti Rinne

s. 1962, oikeustieteen kandidaatti
puheenjohtaja, Toimihenkilöunioni TU ry
Toimihenkilökeskusjärjestö
STTK:n varapuheenjohtaja, STTK:n hallituksen jäsen, STTK:n hallituksen työvaliokunnan jäsen
palkansaajajärjestöjen edustaja
jäsenyys alkanut 1.1.2006
erovuorossa 31.12.2008

Heikki Ropponen

s. 1948, oikeustieteen kandidaatti, kauppatieteiden maisteri
varatoimitusjohtaja, Suomen Kaupan Liitto ry
Eläketurvakeskuksen edustajiston jäsen, Finnvera Oyj:n hallintoneuvoston jäsen, Helsingin Kauppiaitten yhdistys ry:n puheenjohtaja, Markkinointi-Instituutin hallituksen jäsen, Koulutusrahaston hallintoneuvoston jäsen
työnantajajärjestöjen edustaja
jäsenyys alkanut 1.7.1998
erovuorossa 31.12.2008

Hallituksen muut jäsenet:

Olavi Nieminen

s. 1952, optikko, hakanomi
hallituksen puheenjohtaja, Piiliset by Finnsusp Oy
Suomen Yrittäjien
työmarkkinavaltuuskunnan puheenjohtaja, Suomen Optisen Alan Tukkukauppiat ry:n puheenjohtaja
jäsenyys alkanut 1.7.1998
erovuorossa 31.12.2010

Pekka Sairanen

s. 1957, kauppatieteiden maisteri
hallituksen puheenjohtaja, Domus Yhtiöt Oy
Elinkeinoelämän keskusliitto EK:n pk-yritysvaltuuskunnan jäsen, Member of Enterprise Policy Group, Rakennustuoteteollisuus RTT:n varapuheenjohtaja, Puusepänteollisuus ry:n puheenjohtaja, Rakennusteollisuus RT:n hallituksen jäsen, Suomalaisen työn liiton johtokunnan puheenjohtaja
jäsenyys alkanut 1.7.1998
erovuorossa 31.12.2008

Ralf Wickström

s. 1949, Kauppaopisto, VTS
hallituksen puheenjohtaja, Lähivakuutus-ryhmän Keskusliitto ry
Lähivakuutus Keskinäinen Yhtiön hallituksen puheenjohtaja
jäsenyys alkanut 1.1.2007
erovuorossa 31.12.2010

Varajäsenet:

Antti Kuljukka

s. 1961, valtiotieteiden maisteri, eMBA
toimitusjohtaja, Keskinäinen Vakuutusyhtiö Fennia
Henki-Fennian hallituksen jäsen, Finanssialan Keskusliiton hallituksen jäsen, Suomen Yrittäjien hallituksen jäsen, Helsingin seudun kauppakamarin valtuuskunnan jäsen, Kadettikunnan talousjaoston jäsen
jäsenyys alkanut 1.1.2007
erovuorossa 31.12.2009

Reija Lilja

s. 1954, Ph.D., The London School of Economics and Political Science (kansantaloustiede)
tutkimusjohtaja, Palkansaajien tutkimuslaitos
Helsingin Kauppakorkeakoulun kansantaloustieteen laitoksen dosentti 1991–, Veronmaksajain Keskusliiton hallituksen jäsen 2001–, Samanpalkkaisuusohjelman korkean tason seurantaryhmän jäsen, Sosiaali- ja terveysministeriö, 2007–, Kansantaloudellinen aikakauskirja, toimitusneuvoston jäsen, 2007–
jäsenyys alkanut 1.1.2007
erovuorossa 31.12.2010

Rauno Mattila

s. 1946
teollisuusneuvos, Trafotek Oy ja Teknopower Oy
hallituksen puheenjohtaja Trafotek Oy ja Teknopower Oy, Fennian hallituksen jäsen, Perheyriyten liitto ry:n hallituksen jäsen
työnantajajärjestöjen edustaja
jäsenyys alkanut 1.1.2004
erovuorossa 31.12.2009

Timo Vallittu

s. 1953, kansakoulu
puheenjohtaja, Kemianliitto-Kemifacket ry
Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry:n hallituksen jäsen, Hyvinkään kaupungin valtuuston jäsen
palkansaajajärjestöjen edustaja
jäsenyys alkanut 1.1.2004
erovuorossa 31.12.2009

Hallintoneuvosto 1.1.2008

Puheenjohtaja:

Markku Koskenniemi, s. 1942

yrittäjäneuvos, hallituksen puheenjohtaja
Tammerneon Oy

Varapuheenjohtajat:

Marjaana Valkonen, s. 1952

johtaja
Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry

Heimo Aho, s. 1949

kauppaneuvos, hallituksen puheenjohtaja
SKS Group Oy

Työnantajajärjestöjen edustajat:

Jyrki Kaskinen, s. 1961

toimitusjohtaja
Raskone Oy

Seppo Matikainen, s. 1947

toimitusjohtaja
WM-data Oy

Marja Rantanen, s. 1943

toimitusjohtaja
Lahden Lounaspörssi Oy

Klaus Saarikallio, s. 1955

toimitusjohtaja
Normek Oy

Jukka Tikka, s. 1953

toimitusjohtaja
Länsi-Savo Oy

Kalevi Vuorisalo, s. 1945

teollisuusneuvos, toimitusjohtaja
Teknikum Yhtiöt Oy

Palkansaajajärjestöjen edustajat:

Markku Markkula, s. 1950

johtaja
TKK Dipoli

Anneli Myllärinen, s. 1952

hallituksen jäsen
Toimihenkilöunioni TU ry

Håkan Nystrand, s. 1955

puheenjohtaja
METO - Metsäalan Asiantuntijat ry

Tuula A. Paunonen, s. 1955

pääkirjanpitäjä
Länsi-Savo Oy

Matti Putkonen, s. 1950

viestintäpäällikkö
Metallityöväen Liitto ry

Anssi Vuorio, s. 1965

1. varapuheenjohtaja
Palvelualojen ammattiliitto PAM ry

Hallintoneuvoston muut jäsenet:

Kaj Ericsson, s. 1943

toimitusjohtaja
Harry Schaumans Stiftelse

Pertti Hakala, s. 1949

hallituksen puheenjohtaja
Printal Oy

Tauno Jalonen, s. 1945

toimitusjohtaja
Suomen Yrittäjien Sypoint Oy

Pentti Jussila, s. 1949
toimitusjohtaja
Kuljetusliike I Lehtonen Oy

Tapio Juusela, s. 1947
toimitusjohtaja
RTK-Palvelu Oy

Harri Kainulainen, s. 1947
vakuutusneuvos
Lähivakuutus-ryhmän keskusliitto

Jari Kostamo, s. 1957
toimitusjohtaja
MDC Group Oy

Mirja-Leena Kullberg, s. 1962
toimitusjohtaja
Artek Oy Ab

Taisto Lehti, s. 1954
hallituksen puheenjohtaja
Oy Odensö Ab

Lasse Murto, s. 1943
toimitusjohtaja
A-klinikkasäätiö

Heikki Rinta-Rahko, s. 1949
toimitusjohtaja
Kurikan Keskus-Optiikka Ky

Lasse Savonen, s. 1951
kauppaneuvos, toimitusjohtaja
AstraZeneca Oy

Stefan Wentjärvi, s. 1967
toimitusjohtaja
Blue1 Oy

Tilintarkastajat 1.1.2008

Varsinainen tilintarkastaja ja
valvontatilintarkastaja:

Per-Olof Johansson
KHT

Varsinainen tilintarkastaja ja
valvontatilintarkastajan sijainen:

Marja Tikka
KHT

Varatilintarkastajat:

Tuija Korpelainen
KHT

Ulla Nykky
KHT

Johto 1.1.2008

Johtoryhmä:

Lasse Heiniö
toimitusjohtaja
s. 1951, filosofian maisteri, SHV
Fennian hallituksen varajäsen,
Henki-Fennian hallituksen jäsen,
Työeläkevakuuttajat TELA ry:n
hallituksen jäsen, AEIP:n hallituksen
jäsen

Johtoryhmän jäsen vuodesta 1998

Tarkko Jousi
varatoimitusjohtaja, toimitusjohtajan
sijainen
s. 1947, oikeustieteen lisensiaatti,
varatuomari
Johtoryhmän jäsen vuodesta 1998

Matti Carpén
asiakaslinjasta vastaava johtaja
s. 1960, diplomi-insinööri
Aina Group Oyj:n hallituksen jäsen
Johtoryhmän jäsen vuodesta 2004

Eeva Grannenfelt
sijoituslinjasta vastaava johtaja
s. 1958, kauppatieteiden maisteri, CEFA
Henki-Fennian hallituksen varajäsen
Johtoryhmän jäsen vuodesta 2002

Irmeli Heino
talous- ja HR-yksiköstä vastaava johtaja
s. 1951, filosofian maisteri
Johtoryhmän jäsen vuodesta 1998

Mikko Karpoja
aktuaaritoimen ja riskienhallintayksikön
vastaava johtaja
s. 1962, valtiotieteiden maisteri, SHV
Johtoryhmän jäsen vuodesta 2007

Laajennettu johtoryhmä, johon kuuluvat
lisäksi seuraavat johtajat:

Sakari Kalske
s. 1964, sosionomi
johtaja asiakaslinjassa IT-palvelut ja
kehitys
Arek Oy:n hallituksen jäsen, Tietoenator
Esy Oy:n hallituksen jäsen

Seppo Mattila
s. 1943, LKT
johtaja, ylilääkäri
ratkaisutoiminta ja työhyvinvointipalvelut

Timo Stenius
s. 1956, diplomi-insinööri
johtaja sijoituslinjassa
kiinteistösijoitukset ja yritysrahoitus

Asiantuntijalääkärit:

Seppo Mattila
ylilääkäri
LKT, sisätautien erikoislääkäri,
vakuutuslääketieteen erityispätevyys

Hans Fredriksson
apulaisyliääkäri
LKT, yleislääketieteen, työterveyshuollon
ja psykiatrian erikoislääkäri,
vakuutuslääketieteen erityispätevyys

Timo Honkanen
asiantuntijalääkäri
LL, sisätautien erikoislääkäri,
vakuutuslääketieteen erityispätevyys

Tapio Ropponen
asiantuntijalääkäri
LL, YTM, työterveyslääkäri,
vakuutuslääketieteen erityispätevyys

Jyrki Varjonen
asiantuntijalääkäri
LL, psykiatrian erikoislääkäri

Vastuullinen vakuutusmatemaatikko:

Mikko Karpoja
valtiotieteiden maisteri, SHV

Neuvottelukunnat 1.1.2008

ELÄKEASIAIN NEUVOTTELUKUNTA:

Puheenjohtaja:

Seppo Mattila
johtaja, ylilääkäri
Eläke-Fennia

Varapuheenjohtaja:

Hans Fredriksson
apulaisylilääkäri
Eläke-Fennia
asiantuntijajäsen

Juri Aaltonen

lakimies
Toimihenkilökeskusjärjestö STTK ry

Ralf Forsèn

varatuomari
Tekniikan Akateemisten Liitto TEK ry

Mikko Räsänen

asiamies
Elinkeinoelämän Keskusliitto EK

Hannu Saimanen

johtaja
Puu- ja erityisalojen työttömyyskassa

Kari Viikman

työsuojelusihteri
Metallityöväen Liitto ry

Markus Äimälä

varatuomari
Elinkeinoelämän Keskusliitto EK

VAKUUTETTUIJEN NEUVOTTELUKUNTA:

Puheenjohtaja:

Arvi Tuomarmäki
sähköasentaja
Hella Lighting Finland Oy

Senja Hakola

lentokelpoisuusinsinööri
Blue1 Oy

Sinikka Hyyppä

varastotyöntekijä
Kokkolan Halpa-Halli Oy

Esa Ikkela

projektipäällikkö
Are Oy

Jarkko Jokinen

koestaja
Kemppi Oy

Saija Kaven

osastonhoitaja
Vantaan Vinkki

Minna Kettunen

myyjä
H&M Hennes & Mauritz Oy

Lassi Tapio Kirjavainen

kivityömies
Tulikivi Oyj

Saila Lehtomäki

aluemyyntipäällikkö
Kemppi Oy

Jouko Malinen

pääsuunnittelija
WM-data Oy

Jukka Mandelin

henkilöstöohjaaja
Kemppi Oy

Marja Mielonen

ompelija
Pola Oy

Heli Mäkinen

leipuri
Primulan Leipomot Oy

Kirsi Palvanen

palkanlaskija
Foxconn Oy

Raimo Rautanen

autonkuljettaja
Suomen Kiitoautot Oy

Seppo Rosendahl

tuotantojohtaja
SP-Paino Oy

Helena Saarinen

hinnoittelufaktori
Libris Oy

Kauko Kalervo Sarha

sosiaaliterapeutti
Turun A-klinikka

Kai Välitälo

lasivarastonhoitaja
Domus Yhtiöt Oy

SUURASIAKASNEUVOTTELUKUNTA:

Puheenjohtaja:

Antti Aho

hallituksen puheenjohtaja
Helsingin Lääkärikeskus Oy

Varapuheenjohtaja:

Juha Valkamo

toimitusjohtaja
Oy Primula Ab

Raimo Anjala

CFO
Teknos Oy

Leif Enberg

hallituksen puheenjohtaja
Oy Mapromec Ab

Rabbe Grönblom

hallituksen puheenjohtaja
Kotipizza Oyj

Jarmo Halonen

toimitusjohtaja
Elecster Oyj

Ismo Heikkonen

toimitusjohtaja
Turvatiimi Oyj

Pekka Hongisto

toimitusjohtaja
Oy Matkahuolto Ab

Leif Itäinen

toimitusjohtaja
As.ajotsto Pelttonen, Ruokonen
& Itäinen Oy

Reijo Jokela

toimitusjohtaja
Suomen Broiler Oy

Tuomo Järvinen

hallituksen puheenjohtaja
Esski Oy

Erkki Kaijasilta

toimitusjohtaja
T-Drill Oy

Jouko Karttunen

toimitusjohtaja
Tiliaktiiva Oy

Esko Keskinen

johtaja
Teknologiategollisuus ry

Björn Kolster

hallituksen puheenjohtaja
Oy Kolster Ab

Kalle Kujanpää

talousjohtaja
MSK Group Oy

David Lindström

varatoimitusjohtaja
Blue1 Oy

Ulla Matsi-Koistinen

talousjohtaja
Taloustutkimus Oy

Jussi Muikku

toimitusjohtaja
Rocla Oyj

Kari Onniskä

toimitusjohtaja
Talent Partners Oy

Rolf Paulow

hallituksen puheenjohtaja
Finnkarelia Virke Oy

Martti Paunu

toimitusjohtaja
Väinö Paunu Oy

Tapio Pitkänen

toimitusjohtaja
Lujatalo Oy

Aki Puska

toimitusjohtaja
Are Oy

Lauri Ranki

toimitusjohtaja
Dunlop Hiflex Oy

Juha Rostedt

toimitusjohtaja
Canncolor Oy

Harri Savolainen

talousjohtaja
WM-data Oy

Pentti J. Siikarla

toimitusjohtaja
Yrittäjien Oikeussuoja Oy

Kaj Ström

hallituksen puheenjohtaja
Oy Motoral Ab

Timo Suominen

toimitusjohtaja
Empower Oy

Kimmo Suupohja

toimitusjohtaja
Hella Lighting Finland Oy

Seppo Suuriniemi

hallituksen puheenjohtaja
Lojer Oy

Antti Tiitola

toimitusjohtaja
Lidl Suomi Ky

Esko Torssonen

toimitusjohtaja
Suomen Kiitoautot Oy

Göran Weber

toimitusjohtaja
Selecta oy

Olli Vilppunen

toimitusjohtaja
LSK Electrics Oy

Keskinäinen vakuutusyhtiö Eläke-Fennia

Kansakoulukuja 1

00100 HELSINKI

Postiosoite 00041 ELÄKE-FENNIA

Puhelin 010 5031

Faksi 010 503 7680

www.elake-fennia.fi